

§ 25-tilladelse

Udvidelse af 400 kV
højspændingsstation
Idomlund

Høringsudkast

September 2025

Indhold

§ 25-tilladelse til udvidelse af højspændingsstation Idomlund	4
1. Afgørelse	4
1.1 Baggrund	5
2. Beskrivelse af projektet	6
2.1 Projektets placering	6
2.2 Projektets anlæg	6
2.3 Anlægsarbejdet	7
2.3.1 Udførelse af aktiviteter	8
2.3.1.1 Arbejdstider på døgnet	8
2.3.1.2 Arbejdets varighed	8
2.4 Trafik i anlægsfasen	8
3. Offentlig høring	8
3.1 Resume af høringssvar	9
3.2 Høringens indflydelse på afgørelsen (2. offentlighedsfase)	11
3.3 Høringens indflydelse på afgørelsen	11
4. Afværgeforanstaltninger	11
5. Vilkår for tilladelsen	13
5.1 Vilkår for tilladelsen	13
6. Begrundelse for afgørelsen	15
7. Landskab, visuelle forhold og kulturarv	15
7.1 Landskab og visuelle forhold	15
7.2 Kulturarv og arkæologi	18
8. Beskyttet natur	20
8.1.1 § 3 beskyttet natur (naturbeskyttelsesloven)	20
8.1.2 Fredskov, levende hegn og beskyttede diger	22
8.1.2.1 Fredskov	22
8.1.2.2 Levende hegn og diger	23
8.1.3 Beskyttede arter	24
8.1.3.1 Bilag IV-arter	24
8.1.3.2 Øvrige beskyttede arter	32
8.2 Natura 2000-områder og beskyttede arter	34
8.2.1 Potentielle påvirkninger	35
8.2.2 Væsentlighedsvurdering	35
8.2.3 Natura 2000-område N64: Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede.	35
9. Grundvand	36

10.	Overfladevand	38
11.	Havstrategi	39
12.	Trafik	39
13.	Støj	41
14.	Overvågning	42
15.	Offentliggørelse	43
16.	Klagevejledning	43

BILAGSOVERSIGT

Bilag 1	Afgrænsningsnotat
Bilag 2	Miljøkonsekvensrapport
Bilag 3	Resume af høringsvar 2. offentlighedsfase (hvidbog) indsættes efter 2. offentlighedsfase
Bilag 4	Udkast til dispensation fra artsfredningsbekendtgørelsen

§ 25-tilladelse til udvidelse af højspændingsstation

Idomlund

1. Afgørelse

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) meddeler hermed tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25¹, stk. 1, til etablering af en udvidelse af eksisterende højspændingsstation 400 kV højspændingsstation Idomlund beliggende i Holstebro Kommune.

Tilladelsen meddeles til Energinet, der er bygherre for projektet. Tilladelsen meddeles på vilkårene, der fremgår af nærværende afgørelses afsnit 5.

Det er en forudsætning for tilladelsen, at Energinet etablerer og driver projektet inden for de fysiske og miljømæssige rammer og forudsætninger, der fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Herunder skal de projektindbyggede afværgeforanstaltninger, der er anført i rapporten etableres, ligesom vilkårene i nærværende tilladelse skal overholdes.

Tilladelsen meddeles på baggrund af bygherres offentliggjorte miljøkonsekvensrapport og resultater af de høringer, der er foretaget:

- Energinets ansøgning af 18. august 2023.
- Høringssvar modtaget i forbindelse med de offentlige høringer afholdt i perioden 12. oktober – 2. november 2023.
- Energinets miljøkonsekvensrapport af 30. juni 2025.
- **Energinets supplerende oplysninger til høringssvar modtaget i 2. offentlighedsfase (indsættes efter 2. offentlighedsfase).**

Endvidere meddeles tilladelsen på baggrund af nedenstående forhold:

Dispensation fra artsfredningsbekendtgørelsen

I forbindelse med etableringen af projektet er der behov for dispensation fra artsfredningsbekendtgørelsen² § 14, stk. 1, og § 15, stk. 1, til flytning af individer af nationalt fredede arter; but-snudet frø (*Rana temporaria*), skrubtudse (*Bufo bufo*) og lille vandsalamander (*Lissotriton vulgaris*). Dispensationen fremgår af bilag 4.

Plangrundlag

Udvidelsen af 400 kV højspændingsstation Idomlund kræver tilvejebringelse af nyt plangrundlag, før projektet kan realiseres. Holstebro Kommune har sideløbende med nærværende miljøkonsekvensvurdering udarbejdet en lokalplan nr. 1230 og kommuneplantillæg nr. 21, med miljørapport, der muliggør projektet. Planområdet ligger i landzone og vil med lokalplanens vedtagelse forblive i landzone. Lokalplanen indeholder bonusvirkning, og vil således erstatte de

¹ LBK nr. 4 af 03/01/2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

² BEK nr. 521 af 25/3 2021 om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt (artsfredningsbekendtgørelsen)

tilladelser til bebyggelse og anlæg i landzone, som er nødvendige for lokalplanens virkeliggørelse, jf. planlovens § 15, stk. 4.

Espoo

SGAV har vurderet, at anlæg og drift af de ansøgte aktiviteter ikke kan have en grænseoverskridende påvirkning. Der er derfor ikke gennemført en Espoo-proces for projektet Udvidelse af 400 kV højspændingsstation Idomlund.

Samordningsreglerne

Der skal foretages en miljøkonsekvensvurdering af projektet Udvidelse af højspændingsstation Idomlund efter miljøvurderingsloven, en vurdering efter habitatdirektivet (habitatbekendtgørelsen §§ 6 og 10 samt artsfredningsbekendtgørelsens §§ 14 og 15) samt en vurdering efter lov om vandplanlægning (indsatsbekendtgørelsens § 8). SGAV har for Udvidelse af 400 kV højspændingsstation Idomlund anvendt en fælles procedure efter miljøvurderingsbekendtgørelsens § 7, stk. 13, hvilket betyder, at der gennemføres en koordineret miljøvurderingsproces for projektet efter reglerne i miljøvurderingsloven, habitatbekendtgørelsen og lov om vandplanlægning (indsatsbekendtgørelsens § 8). Når der skal meddeles tilladelse til projektet efter anden lovgivning, skal nærværende miljøvurdering af projektet anvendes som grundlag for afgørelsen.

Projektet er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, punkt 3c *”Transport af elektricitet gennem luftledninger, jordkabler dimensioneret til spændinger over 100 kV, samt tilhørende stationsanlæg, dog undtaget elkabler på søterritoriet”*.

Bygherre har jf. § 19, stk. 4, i miljøvurderingsloven⁴ anmodet om, at projektet der er omfattet af bilag 2, skal undergå en miljøvurdering. SGAV er miljøvurderingsmyndighed i denne sag, da Energinet er bygherre jf. § 3, stk. 1, punkt 2, i miljøvurderingsbekendtgørelsen.

1.1 Baggrund

Baggrunden for projektet er at fremtidssikre højspændingsstationen, da den ligger som et strategisk knudepunkt i det overordnede elnet. Udvidelsen er bl.a. nødvendig for at imødekomme et øget forbrug og vedvarende energiproduktion i området. Udvidelsen giver mulighed for at tilslutte flere Vedvarende Energianlæg (VE-anlæg), som f.eks. solcelleanlæg og landvindmøller til højspændingsstationen foruden en tilslutning af en kommende havvindmøllepark i Nordsoen. Derudover øger det muligheden for etablering af anlæg, hvor strøm udnyttes til at fremstille brint (Power-to-X-anlæg).

Den eksisterende station er i øjeblikket under udvidelse og ombygning som en del af Energinets allerede godkendte projekter for *”Forstærkning af elnettet mellem Endrup og Idomlund”* samt Thor Havmøllepark (Thor-anlæg) jf. Miljøstyrelsens tilladelse i henhold til miljøvurderingslovens § 25 af 9. februar 2023. Udover udvidelser og ændringer af installationer på selve stationen omfatter projektet etablering af en ny 400 kV-luftledningsforbindelse, der skal tilsluttes den eksisterende station i projektområdet. De igangværende udvidelser af den eksisterende station forventes færdig ultimo 2025. Den nye luftledning forventes opsat medio 2025. Umiddelbart syd for projektområdet er et nyt højspændingsanlæg til brug for nettilslutning af strøm fra den fremtidige Thor Havmøllepark under etablering (*Figur 1*). Dette anlæg etableres også af Energinet og forventes færdigt og idriftsat medio 2025

³ BEK nr 1608 af 09/12/2024. Bekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (Miljøvurderingsbekendtgørelsen) og BEK nr 430 af 02/05/2025.

⁴ LBK nr 4 af 03/01/2023 Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). (Miljøvurderingsloven).

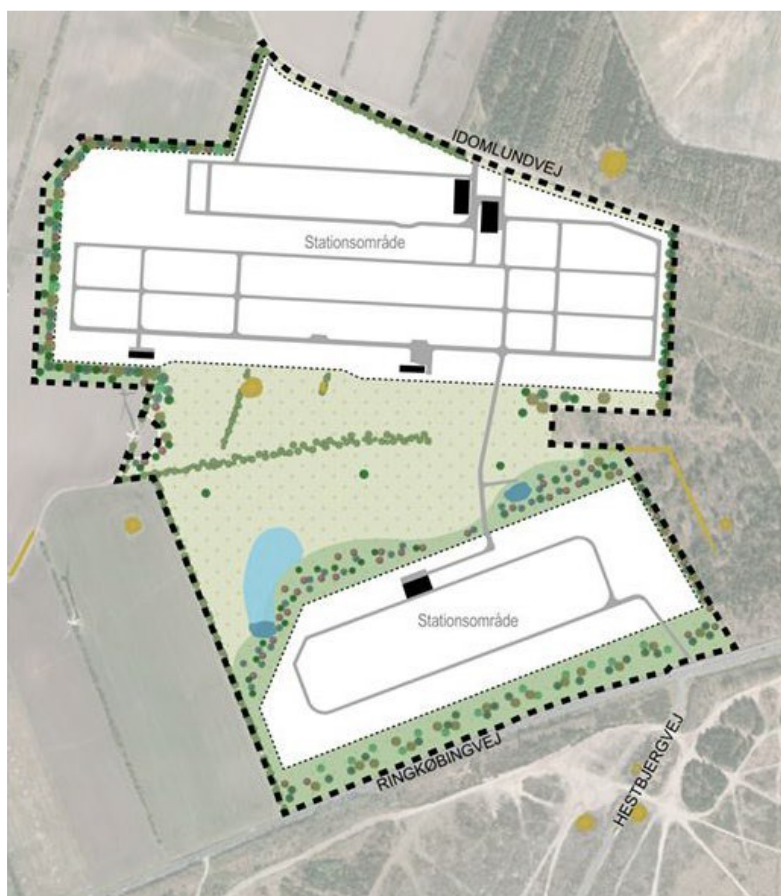
2. Beskrivelse af projektet

Nedenfor fremgår en kort beskrivelse af det ansøgte projekt, mens der for detaljerede oplysninger om projektet henvises til bygherres miljøkonsekvensrapport.

2.1 Projektets placering

Projektområdet omfatter i alt ca. 23 ha, hvoraf de ca. 8,5 ha udgør den udvidelsen i nærværende projekt.

Energinets eksisterende højspændingsstation ligger centralt i projektområdet. Projektområdet er vist på Figur 1 og omfatter matr.nr. 2r og 2y Den østlige Del, Idom, samt del af 2h, 2z, 2æ, 3a Den østlige Del, Idom.

Figur 1. Illustrationsplan fra forslag til lokalplan nr. 1230, der viser områdets disponering med det nordlige og sydlige stationsområde, bygninger, interne veje, regnvandsbassiner og beplantningsbælter. Projektområdet udgør det nordlige del af planområdet. Det sydlige område (Thor-anlæg) er under etablering.

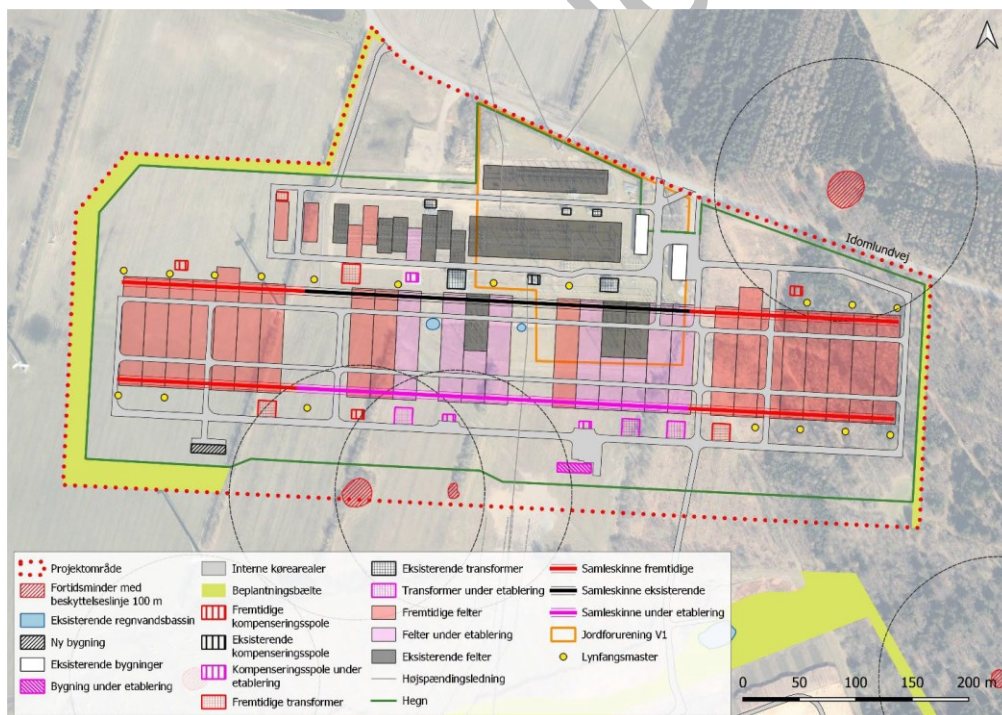
2.2 Projektets anlæg

Nedenfor er projektet overordnet beskrevet. For detaljeret projektbeskrivelse henvises til miljøkonsekvensrapporten.

Idomlund højspændingsstation

Bygherre skal udvide den eksisterende højspændingsstation ved Idomlund. Stationsudvidelsen etableres som en AIS-station (Air Insulated Switchgear), også kaldet et åbent anlæg eller fri-luftsstation, der vil bestå af en række tekniske komponenter. I forbindelse med udvidelsen af

højspændingsstationen vil der ske udvidelse af en 400 kV samleskinne mod øst og vest for at muliggøre 18 nye felter. Etablering af alle 18 stk. 400 kV felter med opstilling af op til seks stk. 400 kV transformere (3 stk.) og kompenseringspoler (3 stk.) (op til 15 meter høje) og etablering af 18 stk. lynfangsmaster (op til 28 m høje). Der vil desuden ske en udvidelse af 150 kV samleskinnen mod vest med fire nye felter, heraf et transformerfelt. Alle tekniske komponenter og bygninger opføres på støbte fundamenter. Der skal opføres en ny bygning som bliver op til 8,5 meter høj og maksimalt 450 m² i grundplan til styring og overvågning af stationsanlægget. Omkring anlægget og inden for projektområdet foretages terrænregulering og der etableres afskærmende beplantning mod nord, vest og syd i form af beplantningsbælter, der skal sløre indblikket til højspændingsstationen (*Figur 2*). Omkring den østlige udvidelse af stationen vil der blive etableret afskærmende beplantning mod øst (se *Figur 2*). Der vil blive etableret et beplantningsbælte mod nord, vest og syd med 3-5 rækker planter i en bredde af minimum 10 meter mod nord/nordvest og 3 rækker i en bredde af 5 meter mod vest og øst. Beplantningen vil have en højde på minimum 6-8 meter i fuldt udvokset tilstand. Beplantningen under luftledninger skal holdes i en højde på generelt ikke over 4 meter af sikkerhedshensyn. Projektområdet omkranses af et op til 3 m højt trådhegn (sikkerhedshegn). Regnvand håndteres ved inddragelse af LAR-løsninger. Regnvand der falder på ubefæstede arealer vil nedsive direkte fra terræn. Overfladevand fra fundamenter, herunder regnvand fra opsamlingskar omkring kompenseringspoler og transformere vil blive opsamlet og ført i rør til nedsivningsbassiner syd for projektområdet. Dette vand vil blive ledt igennem olieudskiller inden udledning til nedsivningsbassinerne. Vand, der falder på tage, vil blive ledt til faskiner, hvor det vil nedsive. Der sker således ikke udledning af overfladevand fra højspændingsstationen til recipient.

Figur 2. Oversigtskort over eksisterende anlæg, anlæg under etablering og den fremtidige udvidelse af 400 kV og 150 kV højspændingsstation Idomlund (kilde: figur 3-5 i miljøkonsekvensrapporten).

2.3 Anlægsarbejdet

I forbindelse med udvidelse af stationsanlægget vil der være behov for afrømning af muld, fældning af træer, terrænregulering samt tilkørsel og oplag af materialer. Der vil således være anlægsarbejder med entreprenørmaskiner, bortkørsel af affald mv.

Udover etablering af selve anlægget samt bygninger vil anlægsarbejderne blandt andet omfatte etablering af trådhegn, bygninger og fritstående tekniske anlæg inklusive fundamenter, adgangsgange, køreveje, etablering af en midlertidig byggeplads, omlægning af eksisterende og etablering af nye interne veje samt en eventuel ny overkørsel fra Idomlundvej, etablering af beplantningsbælter samt terrænbearbejdning i forbindelse med etablering af LAR-løsninger mv.

Der vil i forbindelse med udvidelse af højspændingsstationen nedtages én vindmølle, som står inden for projektområdet.

2.3.1 Udførelse af aktiviteter

2.3.1.1 Arbejdstider på døgnet

Af miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at der udelukkende arbejdes på hverdage inden for normal arbejdstid dvs. mandag til fredag kl. 07.00-18.00. Vurderingerne i nærværende tilladelse er baseret herpå.

2.3.1.2 Arbejdets varighed

Udvidelse af Idomlund højspændingsstation forventes at tage ca. to år startende i 2026.

2.4 Trafik i anlægsfasen

Anlægsarbejdet vil foregå med forskellige maskiner i forskellige perioder af anlægsfasen.

Der forventes anvendt lastbiler til jordtransporter og leverancer af materialer, betonblander, krantraktorer og lifte, gravemaskine/minigraver og gummiged. Udover etablering af selve anlægget samt bygninger vil maskinerne blive anvendt til etablering af en midlertidig byggeplads, omlægning af eksisterende og etablering af nye interne veje samt en midlertidig vej ind til en byggeplads for det igangværende projekt (*Forstærkning af elnettet mellem Endrup og Idomlund*) fra Idomlundvej, etablering af beplantningsbælter samt terrænbearbejdning i forbindelse med etablering af LAR-løsninger mv.

Der vil være en øget trafikbelastning med tunge køretøjer til området i anlægsfasen i forbindelse med tilkørsel af materialer til området og eventuel bortskaffelse af jord og affald. Trafikmængderne vil variere gennem anlægsperiodens længde på ca. to år, men der forventes en øget maksimal belastning på 20-40 til/frakørsler pr. dag af store køretøjer i dele af anlægsperioden. Trafikken forventes højest i den første del af anlægsperioden. Den første del af anlægsperioden består af bygge- og anlægsfasen som indeholder jord- og terrænarbejder, betonkonstruktioner og etablering af bygning. Her er der størst aktivitet og til- og frakørsel med tunge køretøjer. Perioden varer omkring 10-12 mdr. Den anden del af anlægsperioden består af installation af høj og lavspændingskomponenter samt ledningsinstallation, hvor mængden af til- og frakørslerne er af mindre. Perioden varer ligeledes 10-12 mdr.

3. Offentlig høring

[Kapitel udarbejdes når 2. offentlighedsfase er gennemført]

Der er i overensstemmelse med bestemmelserne i miljøvurderingsloven afholdt høringer af myndigheder og offentligheden af to omgange. Først i forbindelse med afgrænsningen af indholdet af den miljøkonsekvensrapport Energinet skulle udarbejde, også kaldt første offentlighedsfase (idéfase). Dernæst i forbindelse med høring af miljøkonsekvensrapporten og udkast til afgørelse, som også kaldes anden offentlighedsfase.

I nedenstående gives en overordnet gennemgang af resultaterne fra disse høringer med angivelse af, hvordan høringssvarene er indgået i miljøvurderingsprocessen og udarbejdelsen af afgørelsen.

3.1 Resume af høringssvar

Resume af høringssvar (Idéfasen)

Første offentlighedsfase blev afholdt i perioden den 12. oktober 2023 – 2. november 2023. Der indkom i alt 5 høringssvar. I Tabel 1 er gengivet en sammenfatning af de emner, som høringssvarene omfattede samt hvilken konsekvens høringssvarene har haft for afgrænsningen af miljøkonsekvensrapporten. Høringssvar indkommet i 1. offentlighedsfase fremgår af afgrænsningsudtalelsen af den 29. august 2024 samt høringsnotatet hertil, som er offentliggjort på SGAV's hjemmeside www.sgav.dk, jf. bilag 3.

Tabel 1. Sammenfatning af indkomne høringssvar i 1. offentlige høring og deres inddragelse i miljøkonsekvensrapporten.

Emner	Konsekvens for miljøvurderingen
Trafik og trafikssikkerhed	Trafikafvikling og trafikssikkerhed på Idomlundvej og ved krydset med statsvejen i anlægsfasen tilføjes som emne i miljøkonsekvensrapporten (MKR) Trafik i driftsfasen medtages ikke som emne i miljøkonsekvensrapporten
1. Alternativ placering 2. Natur 3. Planlægning 4. Støj	Ad 1) Udvidelsen af stationen er givet af en række tekniske forhold, der sætter begrænsninger for hvor og hvordan stationen kan udvides. MKR vil indeholde en redegørelse for projektet og behovet for udvidelsen. Der undersøges på den baggrund ikke andre andre alternativer end o-alternativet. Miljøkonsekvensrapporten vil indeholde beskrivelse af forslag som har været indkommet i høringsfasen. Ad 2) De landskabelige og kulturhistoriske interesser, der relaterer sig til skoven, skovbyggelinjen og fortidsmindebeskyttelseslinjen behandles i MKR som en del af vurdering af landskab, visuelle forhold og kulturarv. Vurdering af anlægsarbejdets påvirkning på flora og fauna, beskyttede naturtyper og arter skal indgå og udføres på baggrund af feltkortlægning af naturen. Ad 3) Det er Holstebro Kommune der er myndighed for planprocessen. Giver ikke anledning til ændringer i projektet eller indholdet i miljøkonsekvensrapporten. Ad 4) Støjberegninger vil blive udført efter Miljøstyrelsens vejledninger og forskrifter og indgår i MKR
1. Afgrænsning af projektet 2. Kumulative effekter 3. Støj	Ad 1) Det aktuelle projekt er et særskilt projekt, der omhandler udvidelse af den eksisterende station, hvilket ligger til grund for den geografiske afgrænsning. Kumulative påvirkninger med øvrige relevante anlæg vil blive vurderet i MKR. Ad 2 og 3) I MKR vil der indgå vurdering af kumulative påvirkninger i forhold til støj i driftsfasen fra relevante eksisterende og planlagte anlæg i området.

1. Alternativ placering 2. Støj 3. Påvirkning af landskab, natur og miljø 4. Regnvandshåndtering 5 Trafik	Ad 1) Udvidelsen af stationen er givet af en række tekniske forhold, der sætter begrænsninger for hvor og hvordan stationen kan udvides. MKR vil indeholde en redegørelse for projektet og behovet for udvidelsen. Der undersøges ikke andre alternativer end o-alternativet. Miljøkonsekvensrapporten vil indeholde beskrivelse af forslag som har været indkommet i høringsfasen. Ad 2) Støjberegninger i MKR vil indeholde beregning og vurdering af lavfrekvent støj i driftsfasen. Såfremt støjberegninger viser at der er påvirkning fra støj ved nærliggende boliger, skal der etableres afværgeforanstaltninger. Ad 3) Det nærmere behov for beplantning og visuel afskærmning vurderes i sammenhæng med landskabsvurderingerne i MKR. Ad 4) Projektområdet ligger uden for oversvømmelses- og erosionsstruede arealer samt lavbundsarealer. Håndtering af vand fra det udvidede stationsområde vil som på det eksisterende stationsområde ske ved brug af LAR -løsninger, hvor vandet forsinkes i grøfter og/eller bassiner før det nedsiver. Interne kørearealer etableres med belægning, der tillader nedsivning af regnvand, så befæstelsesgraden forventes at blive lav. Projektet skal kunne håndtere overfladevand inden for projektafgrænsningen hvorfor der ikke vil være risiko for påvirkning i de omkringliggende områder. Håndtering af regnvand og vurdering af påvirkning af grundvand og overfladevand vil indgå i MKR. Ad 5) Påvirkning fra trafikstøj i anlægsfasen ved omkringliggende boliger indgår i MKR. Trafiksikkerhed på Idomlundvej tilføjes som emne i MKR, herunder sikkerhed for cyklister. Den eksisterende adgangsvej til 400 kV stationsarealet går via Idomlundvej, da stationsarealet ligger helt op ad Idomlundvej. I anlægsfasen forventes den eksisterende adgangsvej at blive benyttet, idet den midlertidige arbejdsplads forventes placeret inden for stationsarealet.
---	--

Høringens konsekvens for projektet

De indkomne høringssvar i 1. offentlighedsfase gav ikke anledning til ændringer af projektet

En sammenstilling af de indkomne høringssvar med Energinets (bygherres) kommentering, samt SGAVs vurdering kan ses i bilag 2 Høringsnotat på hjemmesiden.

Resumé af høringssvar (2. offentlighedsfase)

Miljøkonsekvensrapport af **den xx** og udkast til § 25-tilladelse for udvidelse af 400 kV højspændingsstation Idomlund har været i anden offentlig høring i perioden fra **den xx. xxx 2025 til den xx. xxx 2025**. De borgere, foreninger og myndigheder, som kan blive berørt af projektet, har fået høringsmaterialet tilsendt direkte, og samtidig har høringsmaterialet været offentligt tilgængeligt på SGAVs hjemmeside. Der er i høringsperioden indkommet **i alt xx** høringssvar fra **både borgere, myndigheder, foreninger, firmaer og interesseorganisationer**. Høringssvarene omhandler overordnet følgende emner:

Xxxxx

3.2 Høringens indflydelse på afgørelsen (2. offentlighedsfase)

(Kapitel færdiggøres når 2. offentlighedsfase er gennemført)

3.3 Høringens indflydelse på afgørelsen

4. Afværgeforanstaltninger

Bygherre har oplyst i miljøkonsekvensrapporten, at der for at mindske projektets påvirkninger af omgivelserne er indarbejdet en række afværgeforanstaltninger i projektet ligesom følgende afværgeforanstaltninger er foreslået og skal overholdes på lige vis som vilkår ved realisering af projektet:

Forventet/mulig påvirkning af:	Nr.	Afværgeforanstaltning
Erstatningssø	1	
Den eksisterende sø, som er beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 (ID15S) skal nedlægges i forbindelse med projektet.		Som erstatning for søen vil der blive etableret en erstatningssø uden for projektområdet (placering fremgår af figur 7-9 og figur 7-10 i miljøkonsekvensrapporten). Søen vil overholde nedenstående krav: • Søen vil blive etableret i dobbelt arealstørrelse af den oprindelige, dvs. min. 316 m². • Der skabes ikke direkte forbindelse til et vandløb eller dræn til søen, og der holdes en afstand på 10 meter til vandløb og dræn. • Der køres ikke i beskyttet natur under arbejdet • Der suppleres ikke med udplantning af vand- eller sumplanter, da disse vil etablere sig naturligt • Søens bredder vil ikke blive sået til, og der vil ikke ske udplantning
Erstatningsskov	2	
Fredskoven inden for projektområdet vil blive fældet.		Der vil blive søgt dispensation fra skovlovens § 11 til fældning af fredskov. Der vil blive etableret erstatningsskov i et omfang, som fastlægges af SGAV. Erstatningsskoven tilstræbes placeret i lokalområdet ved Idomlund.
Paddehegn	3	
Undgå individdrab af padder		For at undgå individdrab af padder vil der blive opsat paddehegn omkring hele anlægsområdet samt i og omkring skovområde ID02T og eksisterende § 3-beskyttede sø ID15S (se <i>Figur 5</i> i denne tilladelse eller figur 7-8 i miljøkonsekvensrapporten). Fra 1. november til 1. februar 2026/2027 opstilles paddehegn som angivet i <i>Figur 5</i>. Paddehegnet opsættes minimum 1 måned før anlægsarbejdet påbegyndes. Paddehegnet opretholdes gennem hele projektets anlægsperiode. Paddehegnet inddeles i mindre delområder som angivet i <i>Figur 5</i>.

		Forud for opsætning af paddehegn ryddes 50 cm af vegetationen på hver side af paddehegnet, så det sikres, at paddehegnet slutter tæt til terrænet. Paddehegnene skal stå stramt og være tætsluttet til jorden. Der fjernes muldvarpeskud, jordbunker, nedfaldne grene, træstubbe, større sten eller andet der kan fungere som en rampe over paddehegnet. Vegetationen må maksimalt være 20 cm høj og 0.5 meter fra hegnet, således at padder ikke force-rer hegnet og kommer ind i projektområdet via vegetationen. Paddehegnets højde over terrænniveau vil være mindst 40 cm høje med ombuk-kede overkanter på minimum 10 cm og 2,5 cm nedbuk, som vender væk fra an-lægsområdet. Der vil være u-formede afslutninger på begge hegnsafslutninger i åbningen, så de vender væk fra byggepladsen. Paddehegnet består af stål eller af plastik. For at sikre sig at hegnet effektivt lukker af for padder, vil etableringen af stålhegn ske ved, at bunden placeres nede i jorden, så det sluttet tæt med terrænet. Plastikhegn sluttet med ter-rænet, ved at der placeres en rende af jord eller spredte sten og jordbunker langs med hegns bund for at lukke eventuelle 'huller' i hegnet. Der bliver for hver 20 meter på indersiden af paddehegnet etableret en mindst 1 meter bred rampe (paddehop) udført med stabilgrus eller lignende materiale, som flugter med overkanten af hegnet og med en hældning på mindst 1:5 og slutter helt tæt på hegnet i hele rampens højde. Alternativt be-nyttles paddehegn med indbyggede ramper, der tillader padder at passere, så padderne kan komme ud af området men ikke ind. Langs indersiden af paddehegnet nedgraves spande for hver 20. meter, og der placeres et skjul over spanden bestående af en plade, gulvmåtte eller lig-nende. Spandene er mindst 35 cm dybe og bunden fyldes med ca. 10 x 10 cm frisk plantemateriale til at give fugt og skygge. På varme solrige dage hældes der lidt vand i spandene. Nede i spanden placeres en pind i spanden, men skrå vinkel og en sten (knytnæve stor). Der fyldes ikke jord i spanden. Spandene henstår med låg indtil hele paddehegnet er opsat og alle spande installeret. Låget fjernes når indsamlingen af padder starter. Paddehegnet i hele dets længde tilses mindst hver 14. dag i perioden 1. marts til 1.december for at sikre overholdelse af ovenstående forudsætninger. Eventuelle fejl eller mangler på hegnet som opstår under indsamlingsperio-den udbredes hurtigst muligt.
Håndtering af padder		Minimum 1 måned før anlægsarbejdet opstartes og samtidig med at padde-hegnet opsættes vil der inden for hegnet ske manuel flytning af padder fra projektområdet, indtil der ikke længere findes padder inden for projektom-rådet. Den manuelle flytning foregår så vidt muligt på lune nætter, gerne med småregn i medio maj. Under paddeindsamlingen tjekkes spandene to gange daglig for nedfaldne padder, både morgen (før kl. 9.00) og aften. Ved inspektionen tømmes spandene for vand hvis der står vand i dem. Dette foretages med bæger eller lignende, der undgås så vidt muligt at hive spandene op af jorden for at tømme spandene for vand.

		Hvis der er faldet padder ned i spandene udsættes disse i erstatningssøen eller i sø ID15S. Hvis der er mere end en dag mellem tømningerne eller ved afslutning af indsamlingsperioden, fjernes pindene fra spandene og der sættes låg på. Hvis der ikke observeres padder i spandene i fem dage i træk, påbegyndes anlægsarbejdet.
Nedtagning af paddehegn		Når paddehegnet fjernes efter endt indsamlingsperiode vil det indre paddehegn, spande, skjul samt ramper og huller som spandene har været i fjernes. Jord eller grus udbredes jævnt i området. Det ydre paddehegn rundt om projektområdet fastholdes i hele anlægsperioden.

Energinet vil som bygherre sikre, at ovennævnte afværgeforanstaltninger er overholdt af entreprenøren ved at der dagligt er en tilsynsførende fra Energinet på byggepladsen som fører tilsyn under anlægsarbejdet.

5. Vilkår for tilladelsen

Det er en forudsætning for tilladelsen, at Energinet (bygherre) gennemfører projektet udvidelse af 400 kV Station Idomlund inden for de fysiske og miljømæssige rammer og forudsætninger, herunder afværgeforanstaltninger, som fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Dette omfatter gennemførelse af de afværgeforanstaltninger, som er nævnt i rapporten og fremgår af afsnit 4 i denne afgørelse. Herudover skal Energinet gennemføre og drive projektet i overensstemmelse med nedenstående vilkår.

§ 25-tilladelsen meddeles på baggrund af:

- Bygherres ansøgning
- Miljøkonsekvensrapporten for Udvidelse af 400 kV Station Idomlund

Projektet skal desuden overholde den til enhver tid gældende øvrige lovgivning.

Følgende vilkår fastsættes som forudsætning for § 25-tilladelsen:

5.1 Vilkår for tilladelsen

Beplantning

1. Der skal etableres afskærmende beplantning omkring Idomlund højspændingsstation senest førstkomende plantesæson efter opstart af anlægsarbejdet af stationen. Som beplantningsbælte omkring den vestlige udvidelse af stationen skal der etableres beplantning mod vest, nord og syd (se *Figur 2*). Udvidelsen af stationen mod øst skal etableres mod øst (se *Figur 2*). Beplantningen skal etableres, så der opnås en tæt vækst og således, at beplantningen vil have en højde på minimum 6-8 meter i fuldt udvokset tilstand.
2. Dokumentation for etablering af beplantning fremsendes til SGAV senest 1,5 år efter ibrugtagning af stationsanlægget.
3. Der skal foretages besigtigelse af den afskærmende beplantning omkring stationsområdet. Besigtigelsen skal foretages mindst 1 gang årligt i forår/sommer og sikre, at den afskærmende beplantning opretholder sin bredde og i god vækst. Hvis enkelte træer, buske eller strækninger af beplantningen er gået ud, skal disse erstattes. Besigtigelsen skal foretages i 10 år efter den afskærmende beplantning er etableret.

4. Dokumentation for besigtigelse og pleje af beplantningen skal kunne forevises på SGAV's forlangende.

Paddehegn og håndtering af padder

5. Fra 1. november til 1. februar 2026/2027 skal der opstilles paddehegn med en placering som angivet i *Figur 5*. Paddehegnet skal være opsat minimum 1 måned før anlægsarbejdet påbegyndes. Paddehegnet skal opretholdes gennem hele projektets anlægsperiode. Paddehegnet skal inddeles i mindre delområder som angivet i *Figur 5*.
6. Senest 1 uge efter opsat paddehegn skal der fremsendes billedokumentation for udformningen af hegnet til SGAV med GPS-position for billedet samt et kort med placering af alt opsat hegn, spande og paddehop.
7. Paddehegnet skal tilses i hele dets længde mindst hver 14. dag i perioden 1. marts til 1. december for at sikre, at der ikke er fejl og mangler på paddehegnet. Eventuelle fejl eller mangler på hegnet, som opstår under indsamlingsperioden, skal udbredes hurtigst muligt. Der skal føres logbog for at paddehegnet er tilset. Logbogen skal fremvises på SGAV's forlangende.
8. Under paddeindsamlingen skal spandene under indsamlingsperioden tjekkes to gange daglig for nedfaldne padder, både morgen (før kl. 9.00) og aften. Der skal føres logbog herfor. Logbogen skal fremvises på SGAV's forlangende.
9. Hvis der er faldet padder ned i spandene, skal disse udsættes til en egnet lokalitet f.eks. erstatningssøen eller i sø ID13S.
10. Bygherre skal udarbejde en procedure, der sikrer, at deres tilsynsførende samt entreprenørpersonale i marken er bekendt med vilkårene i dispensation fra artsfredningsbekendtgørelsen, der meddeles som grundlag for nærværende tilladelse. Proceduren skal fremvises på SGAV's forlangende.

Beskyttede arter

11. Den eksisterende § 3 sø (ID15S) må kun nedlægges i perioden 1. november til 1. marts uden for padderens yngleperiode.
12. Fældning af træer skal ske i vinterperioden fra 1. december til 1. marts.

6. Begrundelse for afgørelsen

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) (tidl. Miljøstyrelsen) har afgrænset indholdet i miljøkonsekvensrapporten i en afgrænsningsudtalelse af den 29. august 2024, jf. bilag 1. Bygherres miljøkonsekvensrapport er udarbejdet på baggrund heraf, og nærværende tilladelse omfatter vurderinger af projektets væsentlige indvirkninger på miljøet på baggrund af sagens samlede oplysninger.

Bygherre har udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, som SGAV har modtaget i endelig udgave den 30. juni 2025. Rapporten er udarbejdet Energinet, og tilladelsen meddeles således til Energinet.

SGAV har gennemgået bygherres miljøkonsekvensrapport og fundet, at den opfylder kravene i § 20 i miljøvurderingsloven, herunder at de deri indeholdte oplysninger, som er væsentlige for afgørelsen, er korrekte og tilstrækkelige.

SGAV vurderer, at udvidelse af højspændingsstationen kan etableres uden uacceptable påvirkninger af mennesker, miljøet, samfundet mv., hvis rammerne for projektet som beskrevet i miljøkonsekvensrapporten, samt vilkårene for nærværende tilladelse, jf. afsnit 5, overholdes. Vurderingen er foretaget på baggrund af miljøkonsekvensrapporten, SGAV's vurderinger, de indbyggede afværgeforanstaltningers samt de stillede vilkår. Desuden indgår som grundlag for ovennævnte vurdering SGAV's dispensation fra artsfredningsbekendtgørelsens jf. § 14, stk. 1 og § 15, stk. 1, jf. §§ 12 og 19⁵ (se bilag 4).

SGAV vurderer, at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b i alle livsstadier, når afværgeforanstaltninger beskrevet i miljøkonsekvensrapporten og vilkårene i nærværende tilladelse efterkommes. Ligeledes vurderes det på baggrund af miljøkonsekvensrapporten, at projektet ikke vil skade de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for de omkringliggende Natura 2000-områder, jf. habitatbekendtgørelsen⁶.

Det er SGAVS samlede vurdering, at der ikke er uacceptable miljømæssige gener, som følge af projektet. Endvidere ses de ændringer projektet medfører, ikke at have en sådan karakter eller omfang, at det taler afgørende imod, at projektet etableres.

Neden for fremgår en emnebaseret begrundelse for de stillede vilkår i nærværende tilladelse.

7. Landskab, visuelle forhold og kulturarv

7.1 Landskab og visuelle forhold

Det fremgår af afgrænsningsudtalelsen (bilag 1), at den potentielle landskabelige påvirkning i anlægsfasen for udvidelse af stationen vil foregå inden for en afgrænset og midlertidig periode og ikke overskrider den påvirkning, der finder sted i driftsfasen. Miljøkonsekvensrapporten indeholder således kun en vurdering af påvirkninger for driftsfasen.

Af bygherres miljøkonsekvensrapport fremgår det, at der er foretaget en vurdering af projektets påvirkning af landskabet med udgangspunkt i Holstebro Kommunes landskabsanalyse, og

⁵ BEK nr 521 af 25/03/2021. Bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt.

⁶ BEK nr 1098 af 21/08/2023. Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. (Habitatbekendtgørelsen).

at analysen er udarbejdet med udgangspunkt i landskabskaraktermetoden (LKM). Holstebro Kommunes landskabsanalyse er suppleret med konkrete betragtninger i forhold til projektorådet landskabelige og kulturhistoriske forhold. Stationens synlighed i landskabet er illustreret med visualiseringer fra udvalgte punkter i det omkringliggende landskab.

Udvidelsen af højspændingsstation Idomlund omfatter et areal på 8,5 ha, og i forbindelse med udvidelsen vil der blive etableret anlæg og komponenter, som svarer til de eksisterende anlæg i omfang og udtryk. Herudover etableres der tilsvarende anlæg inde på det eksisterende stationsareal. Anlæggene omfatter etablering af 18 nye 400 kV felter mod øst og vest med opstilling af op til seks stk. 400 kV transformere (3 stk.) og kompenseringspoler (3 stk) (op til 15 meter høje) og etablering af 18 stk. lynfangsmaster (op til 28 m høje). Der vil desuden blive opført en ny bygning (op til 8,5 meter høj) på maksimalt 450 m².

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at landskabet i den østlige del af selve projektorådet, der i dag er en del af Idomlund Plantage, fremstår i kraft af den eksisterende beplantning som lukket. Den vestlige og sydlige del, der har karakter af et intensivt udnyttet landbrugslandskab, fremstår derimod mere åbent. De nord-sydgående læhegn skaber dog mindre landskabsrum med transparent afgrænsning. De rumlige forhold i landskabet omkring projektorådet varierer ligeledes, afhængig af graden af bevoksning. I plantage-områderne øst for projektorådet fremstår landskabet lukket, mens det i de øvrige områder fremstår med mindre, transparent afgrænsede landskabsrum af varierende størrelse.

Skalamæssigt opleves både selve projektorådet samt de omkringliggende områder generelt som et landskab af middelstor skala. Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten at landskabskarakterens styrke i og omkring projektorådet vurderes som karakteristisk og tilstanden som middel. Der er ikke i Holstebro Kommunes landskabsanalyse registreret særlige udsigter eller øvrige oplevelsesrige elementer i eller i umiddelbar nærhed af projektorådet.

Området i og omkring projektorådet er registreret som Nationalt geologisk interesseområde. Projektorådet er ikke omfattet af bevaringsværdige landskaber eller større sammenhængende landskaber.

Projektorådet ligger uden for kystnærhedszonen og er heller ikke omfattet af Holstebro Kommunes udpegninger af særligt værdifulde kulturmiljøer og beskyttelsesområder omkring kirker. Projektorådet ligger uden for fredede områder, naturbeskyttelseslovens sø- og å-beskyttelseslinjer samt kirkebyggelinjer jf. naturbeskyttelseslovens §§ 16 og 19.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at projektorådet ligger inden for et område, der i Holstebros Kommunes landskabsanalyse er omfattet af landskabskarakter-område 3 "Skovbjerg Bakkeø", der er udpeget som nationalt geologisk interesseområde.

Inden for det nationale geologiske interesseområde skal der tages hensyn til landskabets geologiske værdi. Projektorådet ligger på den nordligste del af Skovbjerg Bakkeø, tæt på grænsen til Karup Hedeslette. Overgangen mellem bakkeø og hedeslette, der er forholdsvis skarp og veldefineret i området nord for projektorådet, vidner om områdets geologi. Projektorådet er derimod relativt jævnt, og den geologisk interessante overgang mellem bakkeø og hedeslette opleves ikke i nævneværdigt omfang i og omkring projektorådet.

På baggrund af ovenstående, vurderes det, at projektet vil medføre en ubetydelig påvirkning af de geologiske interesser i og omkring projektorådet, og at projektet som følge heraf ikke er i strid med formålet med udpegningen af det nationale interesseområde.

Af bygherre miljøkonsekvensrapport fremgår det, at landskabet i og i umiddelbar tilknytning til projektområdet for højspændingsstation Idomlund allerede i dag er stærkt påvirket af tilstedeværelsen af tekniske anlæg. Særligt den eksisterende højspændingsstation, de eksisterende vindmøller og Ringkøbingvej opleves som markante og/eller visuelt forstyrrende elementer. Med den igangværende etablering af et højspændingsanlæg (Thor-anlæg) syd for projektområdet vil graden af forstyrrelse i området øges yderligere. De store tekniske anlæg er tillige synlige fra store dele af det omgivende landskab, der således også opleves med en vis grad af forstyrrelse. Udover tilstedeværelsen af de tekniske anlæg er området i og omkring projektområdet karakteriseret ved en række forskellige arealanvendelser i form af intensiv landbrugsdrift, plantager, militært øvelsesterræn, vejanlæg mv. Dette giver tilsammen oplevelsen af et relativt komplekst og visuelt forstyrret landskab.

Nedtagning af vindmøllen, der står inden for projektområdet, vil medføre en mindre forandring af landskabet, der visuelt vil fremstå mindre påvirket af tekniske anlæg.

Det fremgår af visualiseringerne af den udvidede højspændingsstation, at stationen vil være mest synlig set fra Idomlundvej nord og vest for projektområdet, mens den i mindre grad vil være synlig fra Ringkøbingvej syd og sydvest for projektområdet. Bygherre vurderer, at forskellen hovedsageligt skyldes de eksisterende terrænforhold og den eksisterende beplantning i og omkring projektområdet. Den visuelle påvirkning fra Idomlundvej vil opleves særlig markant, idet de høje tekniske komponenter vil kunne ses over både den fremtidige og eksisterende beplantning, hvilket er underbygget af visualiseringer i miljøkonsekvensrapporten. Dette skyldes dels, at afstanden mellem Idomlundvej og projektområdet her er forholdsvis lille, dels at vejen ligger terrænmæssigt højt i forhold til projektområdet, hvilket giver et mere åbent indblik til stationen. Set fra Ringkøbingvej vil den udvidede station i høj grad være sløret eller skjult af eksisterende levende hegn samt den fremtidige beplantning omkring det nye anlæg (Thor-anlæg) syd for projektområdet.

Som forudsætning for projektet er der derfor indarbejdet etablering af afskærmende beplantning omkring stationsområdet, som skal sløre indblik til højspændingsstationen. Den planlagte afskærmende beplantning omkring den østlige udvidelse af stationen vurderes af bygherre til ikke at have særlig indflydelse på synligheden af udvidelsen fra de omkringliggende veje, idet de høje tekniske komponenter under alle omstændigheder vil kunne ses over beplantningen, men den afskærmende beplantning vil dog sløre synligheden og oplevelsen af stationen som et teknisk element, hvis man færdes tættere på projektområdet end de offentlige veje giver mulighed for.

Den afskærmende beplantning etableres langs projektområdets grænser mod nord, vest og syd. Beplantningsbæltet etableres med 3-5 rækker planter i en bredde af minimum 10 meter mod nord/nordvest og 3 rækker i en bredde af 5 meter mod vest og øst. Bygherre har oplyst, at beplantningen vil have en højde på minimum 6-8 meter i fuldt udvokset tilstand. Beplantningen under luftledninger skal dog holdes i en højde på ikke over 4 meter af sikkerhedshensyn. Beplantningen vil bestå af forskellige løvfældende og stedsegrønne arter af hjemmehørende træer og buske, der er karakteristiske for egnen. Eksempler på arter kan være tjørn, eg, navr, hassel, mirabel, vildæble, lind, alm. hæg, røn, æblerose og slåen, samt skovfyr, ene og taks. I den østlige del af projektområdet vil dele af den eksisterende beplantning (fredskov) blive fjernet for at give plads til den østlige udvidelse af stationen.

Bygherre vurderer, at den aktuelle udvidelse af højspændingsstationen vil medføre en moderat påvirkning af landskabskarakteren og de visuelle forhold i og omkring projektområdet.

Kumulative forhold

Realisering af projektet for Ny koblingsstation til strøm fra Nordsøen vil ligeledes medføre etablering af tekniske elementer i og omkring projektområdet, hvilket potentielt kan medføre kumulative effekter i forhold til de landskabelige og visuelle forhold i området. Bygherre har på baggrund af visualiseringerne af den nye koblingsstation vurderet, at den nye koblingsstation skalamæssigt vil harmonere med den eksisterende station og det nye højspændingsanlæg. Den nye koblingsstation vil medvirke til at øge omfanget af de tekniske anlæg i området og medføre yderligere en visuel påvirkning.

Bygherre vurderer, at en realisering af både den aktuelle udvidelse samt projektet for etablering af en ny koblingsstation samlet set vil medføre en moderat kumulativ påvirkning for så vidt angår områdets landskabskarakter samt den visuelle oplevelse af landskabet.

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at den ny Energipark med PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse ved Idomlund er under planlægning. Bygherre vurderer, at denne sammen med udvidelsen af højspændingsstationen ved Idomlund vil medføre kumulative effekter på landskab og visuelle forhold efter realisering, hvis opsætning af PtX-anlæg og bebyggelse realiseres. Bygherre vurderer, at det ikke kan afvises, at en realisering af Energiparken i sammenhæng med planerne for Idomlund Station vil medføre en væsentlig kumulativ effekt i forhold til landskab og visuelle forhold.

SGAV's vurdering

SGAV finder, at der er tilstrækkeligt redegjort for højspændingsstationens påvirkning af de landskabelige og visuelle forhold i miljøkonsekvensrapporten. SGAV vurderer i lighed med bygherre, at højspændingsstationen vil være synlig i landskabet set fra store dele af området, og at de nye anlæg lokalt vil medvirke til at give landskabet et mere teknisk præg. SGAV vurderer i lighed med bygherre, at afværgende tiltag i form af etablering af skærmende beplantning omkring højspændingsstationen med tiden vil bidrage til at sløre synligheden af anlægget.

SGAV vurderer, at påvirkning af de landskabelige og visuelle forhold vil være størst helt lokalt omkring anlægget i perioden frem til en veletableret beplantning omkring stationsanlægget (ca. 10 år). I denne interimperiode vurderer SGAV, at der vil være en væsentlig og lokal påvirkning af landskabet og de visuelle forhold. SGAV vurderer dog, at beplantningen på sigt vil nedbringe den landskabelige påvirkning, samt at beplantningen er afgørende for at mindske stationens påvirkning af landskabet, og SGAV stiller derfor vilkår 1 hertil. SGAV stiller herudover vilkår 2-4 for at sikre, at der sker tilsyn og vedligehold af beplantningsbæltet.

Lokalplan nr. 1230 "Udvidelse af transformerstation", Holstebro Kommune fastsætter bestemmelser om udarbejdelse af en beplantningsplan for hele stationsområdet (samt igangværende etablering af et højspændingsanlæg (Thor-anlæg) syd for projektområdet) (se *Figur 1*).

De enkelte delanlæg ved Idomlund vil have kumulative effekter i forhold til landskabelig påvirkning og visuel oplevelse af det eksisterende landskab, da der er visuel kontakt mellem dette projekts højspændingsstationsanlæg og etablering af ny koblingsstation.

7.2 Kulturarv og arkæologi

Fortidsminder og fortidsbeskyttelseslinjer

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at projektområdet er berørt af fortidsmindebeskyttelseslinjer (100 meter) omkring tre gravhøje og at der inden for projektområdet findes to fredede fortidsminder i form af gravhøje (rundhøje fra oldtiden) se figur 6-7 i miljøkonsekvensrapporten.

Bygherre vurderer i miljøkonsekvensrapporten, at projektet ikke indebærer ændringer af de to beskyttede gravhøje inden for projektområdet eller inden for 2 m fra gravhøjene, hvor der ikke

må udføres jordbehandling, plantes eller gødes på fortidsmindet. Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der med projektet vil der blive etableret højspændingskomponenter og interne veje inden for mindre dele af beskyttelseslinjerne omkring de tre gravhøje. Desuden vil en mindre del af en af de to nye bygninger (der opføres kun en ny bygning i projektet den anden er under etablering i igangværende projekt (*Forstærkning af elnettet mellem Endrup og Idomlund* og denne har opnået dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen) blive etableret inden for beskyttelseslinjen omkring den østligste af de to gravhøje, der ligger ved projektområdets sydlige grænse (se nærmere i miljøkonsekvensrapporten figur 6-38).

Etablering af højspændingskomponenter, interne veje og hegn inden for beskyttelseslinjerne vil potentielt medføre en visuel påvirkning i forhold til oplevelsen af fortidsminderne i landskabet. Bygherre vurderer, at allerede i dag findes væsentlige og markante tekniske anlæg, bygge og veje i omgivelserne omkring de tre fortidsminder, hvilket i betydelig grad påvirker oplevelsen af højene i landskabet, herunder indblik til og udsyn fra højene. Derudover ligger den nordligste gravhøj desuden i skov, hvilket slører indblik og udsyn.

Bygherre beskriver i miljøkonsekvensrapporten, at på baggrund af ovenstående vurderes det, at projektet ikke strider væsentlig mod de landskabelige hensyn, der skal varetages med fortidsmindebeskyttelseslinjen, samt at det forventes, at den nødvendige dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 18 indarbejdes i lokalplanen.

SGAV's vurdering

Det fremgår af forslag til lokalplan nr. 1230, at Holstebro Kommune forventer at meddele dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 18 fortidsmindebeskyttelseslinje til at etablere hegn, køreveje, nedgravede kabler, transformere og reaktorer (kompenseringspoler), som vil krydse fortidsmindebeskyttelseslinjerne omkring tre rundhøje. Holstebro Kommune har været i dialog med Slots- og Kulturarvsstyrelsen om dette. Vedr. rundhøj - fredningsnr. 2104/3 vurderer Holstebro Kommune, at der ikke vil ske ændring af rundhøjens landskabelige fremtoning, der i dag er skjult, og der vil kun ske ubetydelig ændring af de arkæologiske jordlag i afstand fra rundhøjen. Den østlige af rundhøjene - fredningsnr. 2104/88 - Rundhøjens landskabelige fremtoning er i dag påvirket af eksisterende tekniske anlæg og beplantningsbælter, og Holstebro Kommune vurderer, at den forøgede påvirkning er acceptabel. Det vurderes, at der kun vil ske ubetydelig ændring af de arkæologiske jordlag i afstand fra rundhøjen. I forhold til den vestlige af rundhøjene - fredningsnr. 2104/4 vurderer Holstebro Kommune, at der er tale om en acceptabel påvirkning af rundhøjen, som følge af den forøgede udvidelse af højspændingsstationen med nye tekniske anlæg. Rundhøjens landskabelige fremtoning er allerede i dag påvirket af eksisterende tekniske anlæg og beplantningsbælter, og det vurderes at der kun vil ske ubetydelig ændring af de arkæologiske jordlag i afstand fra rundhøjen.

Holstebro Kommune vurderer, at der er tale om et helt særligt tilfælde af samfundsmæssig karakter, der kan begrunde en dispensation til det ansøgte. Holstebro Kommune har lagt særlig vægt på følgende forhold i vurderingen forud for dispensationen:

- at en placering af det ansøgte uden for beskyttelseslinjerne ikke er teknisk eller sikkerhedsmæssigt muligt af hensyn til den planlagte udvidelse af stationen mod syd, og
- at det ansøgte overholder lokalplanens intentioner og bestemmelser.
- at det ansøgte ønskes opført i tilknytning til de eksisterende tekniske anlæg ved højspændingsstationen.

SGAV vurderer med baggrund i ovenstående, samt at da projektet ikke indebærer ændringer af de to beskyttede gravhøje inden for projektområdet eller inden for 2 m fra gravhøjene, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af fortidsminderne og stiller ikke vilkår hertil.

8. Beskyttet natur

Bygherre har i forbindelse med udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten foretaget feltbesigtigelser i januar 2024, suppleret i juni 2024 og med paddeundersøgelser i maj/juni 2024. De undersøgte lokaliteter omfatter arealer med § 3-beskyttet natur, skovbevoksede arealer samt potentielle levesteder for beskyttede arter af padder, markfirben og flagermus, herunder beskyttede sten- og jorddiger, fredede fortidsminder samt levende hegn.

På baggrund af feltundersøgelserne er der udarbejdet besigtigelsesnotater, der omfatter beskrivelser samt levestedsvurdering af naturlokaliteter indenfor og i nærheden af plan- og projektområdet. Endvidere er der i miljøkonsekvensrapporten anvendt eksisterende data og oplysninger som baggrund for vurderingerne.

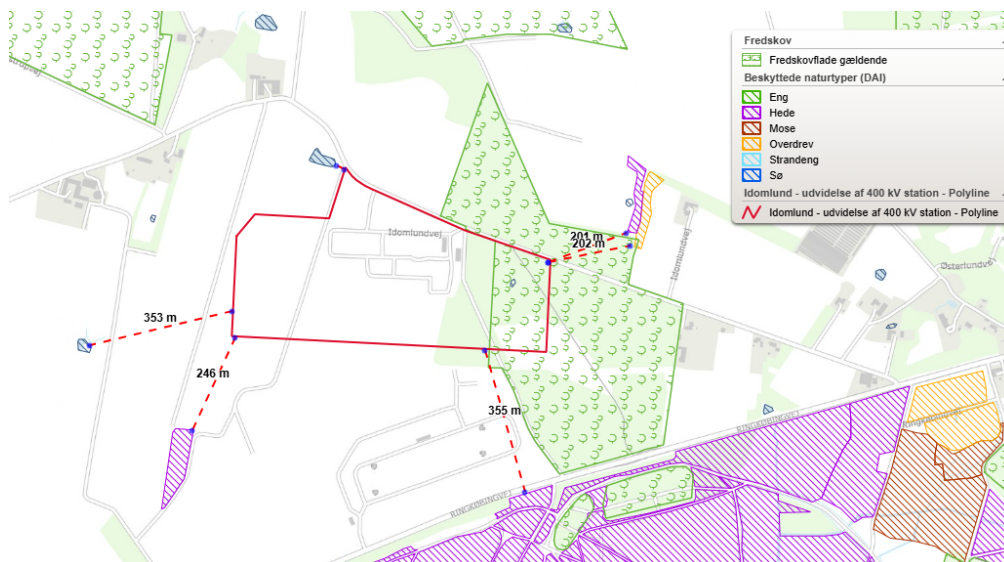
I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for potentielle påvirkninger for beskyttet natur.

I driftsfasen vil der ikke være nogen potentielle påvirkninger på beskyttet natur idet der ikke vil ske færdsel eller anden påvirkning fra projektet.

8.1.1 § 3 beskyttet natur (naturbeskyttelsesloven)

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at der ved besigtigelsen i januar 2024 blev fundet en sø, som ikke er registreret som beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3, (ID15S (se figur 7-2 i miljøkonsekvensrapporten)). Søen blev fundet i det ene af de to undersøgte fredskovsarealer og det medførte, at den blev føjet til den vejledende registrering af § 3-arealer på Danmarks Miljøportal.

Indenfor og i nærheden af projektområdet er der i alt besigtiget to § 3-beskyttede naturlokaliteter, omfattende søen inde i fredskovsarealet (ID15S) og søen udenfor projektområdet (ID13S) (se figur 7-2 i miljøkonsekvensrapporten). Der er ikke registreret andre områder indenfor eller nær projektområdet, der kan være omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Nærmeste andet beskyttede naturområde er en § 3 hede og § 3 mose ca. 200 m fra projektområdet (se Figur 3).

Figur 3. Oversigtskort over projektområdet og afstand til nærmeste § 3 natur og fredskov (fra SagsGIS).

I forbindelse med projektet vil det være nødvendigt, at nedlægge den § 3 beskyttede sø ID15S beliggende indenfor fredskovsarealet i den østlige del af projektområdet, da udvidelsen af højspændingsstationen bliver placeret således, at den overlapper med søen. Der vil derfor være en varig tilstandsændring af søen og dermed en påvirkning i anlægsfasen fra arealinddragelse.

Af miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at bygherre vil etablere en ny sø (se afværgen 1 i afsnit 3). Bygherre har været i dialog med Holstebro Kommune angående nedlæggelsen og etablering af en erstatningssø udenfor projektområdet. Holstebro Kommune er indstillet på at give dispensation. Erstatningssøen vil ifølge miljøkonsekvensrapporten ligge ca. 135 m fra oprindelig placering (se figur 7-6 og figur 7-9 i miljøkonsekvensrapporten). Bygherre har oplyst, at den eksisterende § 3 sø (ID15S) ikke vil blive nedlagt i paddernes yngleperiode for at undgå individdrab af fredede padder tilknyttet søen. Bygherre vurderer i miljøkonsekvensrapporten, at § 3 søen kan nedlægges indenfor perioden oktober til januar uden risiko for at projektet vil medføre risiko for øget individdrab af padder.

Der er i miljøkonsekvensrapporten fastsat en række forudsætninger for etablering af den nye sø. Holstebro Kommune vil i forbindelse med udarbejdelse til § 3 dispensation stille vilkår til erstatningssøen.

Eftersom projektet kun har lokale påvirkninger og der ikke sker arealinddragelse af andre arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, vurderer bygherre, at projektet ingen påvirkning har på øvrige § 3 områder.

Ved benyttelsen af de beskrevne anlægsmetoder og procedurer for placering og drift af arbejdspladser mm., forventer bygherre samlet set, at være en væsentlig påvirkning af § 3-beskyttede natur eftersom sø ID15S fjernes.

Øvrige projektpåvirkninger vurderes ikke at være relevante for de § 3-beskyttede naturområder. Dette skyldes, at der ikke indenfor de § 3-beskyttede arealer foretages træfældning ligesom de § 3-beskyttede arealer ikke vurderes at blive negativt påvirket af forstyrrelser i form af lys, øget menneskelig færdsel/aktivitet indenfor projektområdet eller støj.

SGAV's vurdering (anlægs- og driftsfase)

I anlægsfasen vil der ved arealinddragelse til etablering af højspændingsstationen ske en væsentlig påvirkning af den § 3-beskyttede sø (ID15S), der vil blive fjernet. Det fremgår af afværgeforanstaltning nr. 1 i afsnittet om afværgeforanstaltninger (kapitel 4), at der bliver etableret en erstatningssø. Holstebro Kommune er myndighed for § 3 og er dermed myndighed for at meddele dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 med dertilhørende vilkår.

SGAV er enig i bygherres vurdering om, at der ikke sker en påvirkning fra projektet i driftsfasen, idet beskyttede naturområder, der ligger uden for projektområdet vil forblive upåvirket ved realisering af projektet, da der ikke vil ske fysiske påvirkninger heraf, og der ikke vil være udledning til recipient fra projektet. SGAV vurderer derfor, at beskyttede naturområder, der ligger både inden for og uden for projektområdet, forbliver upåvirkede af projektet for så vidt angår afledning af vand i anlægs- og driftsfasen.

8.1.2 Fredskov, levende hegn og beskyttede diger

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der indenfor projektområdet er flere levende hegn, fredede fortidsminder og et dige (se figur 7-4 i miljøkonsekvensrapporten). Arealerne er undersøgt og beskrevet med særligt fokus på tilstedeværelsen af flagermusegnede træer.

8.1.2.1 Fredskov

Af bygherres miljøkonsekvens rapport fremgår det, at udvidelsen af højspændingsstationen vil blive etableret indenfor fredskovsareal, hvor størstedelen er produktionsskov, som også afkaster skovbyggelinje. Fredskovsarealet udgør en mindre del af det samlede fredskovsområde beliggende øst for projektområdet.

Potentielle påvirkninger i forhold til fredskoven er arealinddragelse og fældning af træer (der vil blive fældet træer på et ca. 3,3 ha areal), da der i forbindelse med anlægsarbejdet fremgår, at fredskovsareal ved projektområdet permanent vil blive omlagt og delvist bebygget. Der vil blive søgt dispensation fra skovlovens § 11 til fældning og etablering af anlæg inden for det fredskovspligtige areal. Bygherre oplyser i miljøkonsekvensrapporten, at der som et afværgetiltag vil blive etableret erstatningsskov som erstatning for det fældede areal i et omfang som fastlægges af SGAV (SGAV's skovlovskontor). Erstatningsskov tilstræbes placeret i lokalområdet ved Idomlund.

Ved benyttelse af de beskrevne anlægsmetoder og procedurer for placering af udvidelsen af højspændingsstationen, driften af arbejdspladser mm., skovens relativt unge alder, uden forekomst af ældre træer, samt skovens størrelse, hvor der ca. bliver fældet 24 % af fredskoven, forventer bygherre, at der vil være moderat påvirkninger af fredskoven.

Skovbyggelinje

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at den østligste del af projektområdet i dag er skovbevokset og en del af Idomlund Plantage, der afkaster 300 meter skovbyggelinje. Skovbyggelinjen omfatter i dag størstedelen af projektområdet. Med projektet vil der inden for skovbyggelinjen blive etableret eltekniske anlæg som f.eks. transformere, kompenseringsspoler, samleskinner mv. samt evt. lynfangsmaster og galger, hvilket fordrer dispensation fra skovbyggelinjen. Det er Holstebro Kommune, der er myndighed for at dispensere fra skovbyggelinjen, jf. naturbeskyttelsesloven § 65, stk. 17.

⁷ LBK nr 927 af 28/06/2024. Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse.

Det fremgår af Holstebro Kommunes forslag til lokalplan 1230, at kommunen forventer, at meddele dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 17 vedr. skovbyggelinje til at etablere bygninger og tekniske anlæg inden for projektområdet.

SGAV's vurdering (anlægs- og driftsfase)

SGAV vurderer, at der i miljøkonsekvensrapporten er redegjort for, at der ikke er andre alternative placeringsmuligheder og at anlægget derfor ikke kan placeres uden for fredskov, samt at der er tale om et anlæg, der tilgodeser overordnede samfundsmæssige interesser. Fældning og anlægsarbejde kræver dispensation fra skovloven. Det er SGAV's skovlovskontor der er myndighed for skovloven og for at meddele dispensation med henblik på at gennemføre det ansøgte.

Det er kun, hvis skovlovsmyndigheden i SGAV efter den restriktive praksis kan give tilladelse til ophævelse eller dispensation fra forbuddet, at der vil blive stillet vilkår om erstatningsskov efter bekendtgørelse om erstatningsskov.

8.1.2.2 Levende hegn og diger

Levende hegn

Projektområdet indeholder flere levende hegn. Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at det vil være nødvendigt at fælde og delvist nedlægge fem af de eksisterende læhegn inden for projektområdet i forlængelse af flere læhegn, der fjernes som følge af tidligere godkendte projekter. Den eksisterende naturværdi af disse hegn er dog relativt lille, ligesom størstedelen af de træer, der fældes, er unge, sunde og velholdte og derfor kun har lav værdi for biodiversiteten i området.

Bygherre vurderer, at læhegnene ikke er vigtige ledelinjer for flagermus, da det vurderes mere sandsynligt at flagermus holder til syd for projektområdet, hvor der er store skov- og hede arealer. Det vurderes endvidere, at læhegnene ikke forbinder vigtige yngle- raste eller fourageringsområder og dermed vurderer bygherre, at de derfor ikke har en vigtig økologisk funktion for områdets flagermus.

Læhegnenes funktion som vandringsrute for padder vurderes af bygherre ikke at være vigtig, da læhegnene ikke fører videre til egnede yngleområder og padderne vurderes at tage rast ved egnede områder tættere på yngleområderne (se mere i afsnit 7.4.1 i miljøkonsekvensrapporten).

SGAVs vurdering

Bygherre har redegjort for, at læhegnene ikke fungerer som vigtige ledelinjer for flagermus eller, at læhegnene ikke har funktion af vandringsruter for padder. SGAV er enig i bygherres vurderinger om, at læhegnene og den evt. tilknyttede fauna ikke vil blive påvirket af projektet i anlægsfasen, og der stilles derfor ikke vilkår herom.

I driftsfasen vil der ikke være påvirkning fra projektet af de resterende læhegn inden for projektområdet fra projektet og SGAV vurderer dermed, at læhegnene og den tilknyttede flora/fauna ikke vil blive påvirket af projektet i anlægsfasen og der stilles derfor ikke vilkår her til.

Dige

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at lige udenfor projektområdet mod sydøst er der et beskyttet dige (se figur 7-4 i miljøkonsekvensrapporten). Derudover forekommer der en mindre jordvold i den sydlige del af området, som ikke er beskyttet. Bygherre vurderer, at jordvolden inden for projektområdet ikke vurderes egnet som levested for markfirben da området pga. skyggeforhold ikke rummer egnede yngle- og/eller rasteområder for arten. Det beskyttede dige lige uden for projektområdet og jordvolden inden for projektområdet vil ikke blive berørt hverken i anlægs- eller i driftsfasen.

SGAVs vurdering

SGAV vurderer med baggrund i ovenstående at der ikke vil være en væsentlig påvirkning fra projektet på beskyttede diger i hverken anlægs- eller driftsfasen og der stilles ikke vilkår hertil.

8.1.3 Beskyttede arter

8.1.3.1 Bilag IV-arter

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for potentielle påvirkninger for beskyttede arter. Potentielle påvirkninger i anlægsfasen består primært i arealinddragelse, fældning af træer, forstyrrelse i form af menneskelig færdsel/aktivitet, forstyrrelse i form af støj og lys og risiko for individdrab.

I driftsfasen kan der potentielt ske påvirkning af beskyttede arter, samt utilsigtede drab på enkeltindivider i forbindelse med kørsel mv. i forbindelse med service, reparation og lign.).

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at der jf. viden om arternes nationale udbredelse samt deres krav til levesteder er gennemført en gennemgang af de bilag IV-arter, som er observeret inden for en radius på 3 km fra projektområdet.

SGAV er enig i gennemgangen og kan på den baggrund konstatere, at følgende bilag IV-arter kan være forekommende i området:

Padder:

- stor vandsalamander
- spidssnudet frø
- løgfrø

Krybdyr:

- markfirben

Insekter:

- grøn mosaikguldsmed
- grøn kølleguldsmed

Pattedyr:

- odder
- bæver
- birkemus
- dværgflagermus, pipistrelflagermus, troldflagermus, brunflagermus, skimmelflagermus, vandflagermus, damflagermus og frynseflagermus

Bygherre har endvidere i forbindelse med feltundersøgelser udført i henhold til de tekniske anvisninger fundet flere af ovennævnte arter inden for projektområdet og det omgivende undersøgelsesområde.

I det følgende gennemgås projektets påvirkninger på arternes yngle- og rasteområder, samt risikoen for forsætligt drab og forstyrrelse ved realisering af projektet.

Padder

Projektet kan potentielt påvirke padder i anlægsfasen, hvor padder blandt andet kan blive påvirkede af arealinddragelse, forstyrrelse i form af menneskelig aktivitet og blive kørt over når de vandrer. Herudover kan yngle- og rasteområder fra anlægsarbejdet potentielt blive ødelagt ved direkte fysisk forstyrrelse.

I driftsfasen vil der ikke være nogen påvirkning fra stationsanlægget på padderne. Det vil dog medføre en positiv effekt for padderne i området, at der vil ske et ophør af intensiv landbrugsdrift, og at der ved at etablere et beplantningsbælte vil medføre forbedrede muligheder for fødesøgning.

Stor vandsalamander

Stor vandsalamanders levesteder og rasteområder på land ligger som oftest i nærheden af et deres ynglevandhuller, hvor der er gode skjulesteder i form af grene, sten eller lignende. Rastestederne er tit knyttet til skove, krat og gamle haver. I vinterperioden ses arten tit overvintrende i nedløbsbrønde, jordkældre, under sten, fliser, stammer og brændestakke eller i fugtige kældre. Ynglevandhullerne kan variere meget i størrelsen, men har som hovedkendetegn, at de skal være uden fisk og ænder og gerne fladvandede, lysåbne og med rig undervandsflora. Stor vandsalamander er vidt udbredt i Jylland.

Af bygherres miljøkonsekvensrapport fremgår det, at stor vandsalamander ved feltundersøgelserne er registreret i vandhul ID13S, som er beliggende lige uden for projektområdet (se figur 7-6 i miljøkonsekvensrapport hvor placering af søer er angivet). I forbindelse med projektet vil et vandhul (ID15S) blive fjernet (se afsnit 8.1.1). Ifølge miljøkonsekvensrapporten er søen ID15S ikke vurderet egnet som yngleområde for stor vandsalamander.

Spidssnudet frø

Spidssnudet frø trives i større sammenhængende lavbundsområder, med enge og moser omkring ynglevandhullerne, hvor de juvenile padde og voksne individer kan finde føde, når de vandrer på land. Arten foretrækker næringsfattige, fladvandede og lysåbne vandhuller uden fisk som ynglehabitat. Spidssnudet frø er almindeligt forekommende i denne del af landet.

Af bygherres miljøkonsekvensrapport fremgår det, at spidssnudet frø ved feltundersøgelserne er registreret i vandhul ID13S, som er beliggende lige uden for projektområdet (se figur 7-6 i miljøkonsekvensrapport hvor placering af søer er angivet). Det fremgår endvidere at miljøkonsekvensrapporten at spidssnudet frø ikke er fundet i tilknytning til søen ID15S. Søen ID15S kan grundet dens karakteristika og artens relativt beskedne krav til levesteder ikke udelukkes som værende egnet for spidssnudet frø, men det vurderes, at søen – trods sin potentielle egnethed – ikke anvendes som yngle-vandhul herfor.

Løgfrø

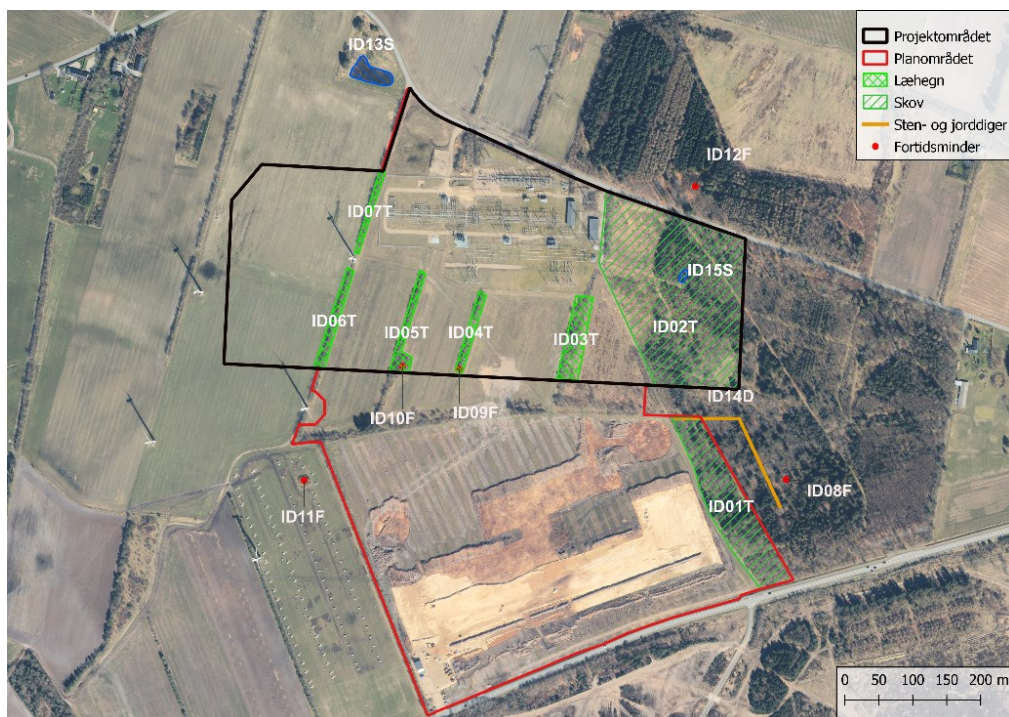
Løgfrø er knyttet til lysåbne naturtyper og det åbne land, hvor den fouragerer og raster, herunder på dyrkede marker. Den stiller krav til at ynglevandhullet er lysåbent, solbeskinnet, har god vandkvalitet og er fri for fisk.

Bygherre har gennemført feltundersøgelser af projektområdet efter de tekniske anvisninger for paddeundersøgelser. Løgfrø blev i den forbindelse ikke registreret, ligesom der ikke foreligger eksisterende registreringer af arten inden for undersøgelsesområdet på 3 km. Der blev ligeledes ikke registreret egnet habitat for arten i eller i nærheden af projektområdet, hvorfor arten vurderes ikke at forekomme i projektområdet. Bygherre vurderer, at projektområdet ikke vil være egnet habitat for løgfrø i driftsfasen, hvorfor områdets økologiske funktionalitet for løgfrø vil være uændret i driftsfasen.

SGAV's vurdering

SGAV vurderer, at bygherre har afdækket det nødvendige datagrundlag for forekomst af individer af padde samt yngle- og rasteområder for padde ved anvendelse eksisterende data samt feltundersøgelser.

Figur 4 viser et oversigtskort over plan- og projektområdet med undersøgte lokaliteter.

Figur 4. Kort over plan- og projektområdet med undersøgte lokaliteter (kopi af figur 7-1 i miljøkonsekvensrapporten).

Nedenfor er gennemgået yngleområder, rasteområder og vandrende padder (spidssnudet frø) og for stor vandsalamander.

Yngleområder

Af bygherres miljøkonsekvensrapport fremgår det, at projektet med udvidelse af højspændingsstation vil blive placeret således, at den overlapper med forekomst af den § 3-beskyttede sø kaldet ID15S. Det vil derfor i forbindelse med anlægsarbejdet være nødvendigt at nedlægge og derved varigt tilstandsændre søen. Som det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, er der ikke fundet bilag IV-arter i søen ID15S. Der er derimod fundet Bilag IV-arter (stor vandsalamander og spidssnudet frø) i søen ID13S, som ligger lige uden for projektområdet. Der vil ikke ske påvirkning fra projektet på den eksisterende sø ID13S i forbindelse med projektet hverken i anlægs- eller driftsfasen.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at den nye sø, som erstatter det eksisterende vandhul (ID15S), vil være egnet for padder. Bygherre vurderer, at det er sandsynligt, at vandhullet med tiden, kan fungere som yngle- og rastested for stor vandsalamander og spidssnudet frø.

Rasteområder

I bygherres miljøkonsekvensrapport er det vurderet, at det er usandsynligt, at de dyrkede markflader, læhegn (ID04T, ID05T, ID06T og ID07T), som nedlægges i forbindelse med projektet samt eventuelle mindre træ- eller kratbevoksede arealer (ID03T) inden for projektområdet (se Figur 4), vil udgøre vinterrasteområder for padder. Dette skyldes dels, at disse områder fremstår uden større terrænvariation, og dermed uden forhøjninger, skrænter og/eller skråninger, ligesom områderne ikke rummer tilstrækkelige forekomster af relevante strukturelementer (dødt ved, sten eller lignende), der kan fungere som skjule- eller rasteområder for disse arter.

Bygherre vurderer, at da der indenfor og nær projektområdet findes områder, der fremstår langt mere velegnede som vinterrasteområder for padder. Derfor vurderes det, at eventuelle padder i området vil benytte sig af disse i forbindelse med overvintring i stedet for læhegnene

og det mindre kratbevoksede areal, der nedlægges. Ligeledes vurderes det i miljøkonsekvensrapporten, at det ene af de to fortidsminder (ID09F, se figur 7-1 i miljøkonsekvensrapporten) inden for projektområdet ikke udgør et egnet vinterrasteområde for padder.

For det andet fortidsminde ID10F gælder det, at det ikke kan udelukkes som vinterrasteområde for padder. Tilsvarende kan en tilstedeværelse af rastende padder indenfor de træbevoksede dele af fredskovsarealet ID02T ikke udelukkes.

Bygherre har vurderet, at det kun er i sø ID13S og i sø ID15S samt fredskoven rundt om ID15S og fortidsminde ID10F, der indeholder de karakteristika, der skal til, for at padder kan yngle- og/eller raste.

Bygherre vil forud for udvidelse af højspændingsstationen opsætte et paddehegn om hele projektområdet, herunder også om fortidsminde ID10F, der forhindrer evt. overvintrende padder i at vandre ind i anlægsområdet, når disse igen bliver aktive. Tilsvarende kan en tilstedeværelse af rastende padder indenfor de træbevoksede dele af ID02T ikke udelukkes. Derfor fremgår det af miljøkonsekvensrapporten, at der vil blive opsat paddehegn omkring ID02T samt indenfor dette område for dels at forhindre evt. overvintrende padder i at vandre ud af de træbevoksede områder og ind i det øvrige projektområde samt for at facilitere en tømning af området, så padder indenfor ID02T kan flyttes til nye egnede levesteder udenfor projektområdet inden området ryddes. Strækninger med paddehegn fremgår af *Figur 5*.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at paddehegnet rundt om søen ID15S, sikrer at evt. forekommende padder indenfor ID02T ikke vil yngle i søen før nedlæggelsen af søen finder sted. Der vil blive placeret faldfælder på indersiden af paddehegnet rundt om den skovbevoksede del af ID02T samt omkring ID15S for at tømme disse områder for forekomst af padder. Der etableres en rampe (paddehop) ved paddehegnet mod øst for at sikre, at padder der vandrer fra fredskovsarealet, der fjernes/nedlægges, mod de resterende dele af fredskovsarealet, kan komme over hegnet. Der er ikke registreret yngleforekomst af padder i den eksisterende sø, ID15S, hvorfor der i dag ikke vurderes at ske vandring mellem denne samt eksisterende rasteområder for padder.

Figur 5. Oversigt over placering af paddehegn. På figuren er endvidere angivet placering af erstatningssø samt vurderede vandringsruter mellem yngle- og rasteområder (røde pile)

saamt almene spredningskorridor (blå pil) under projektets anlægs- og driftsfase (taget fra figur 7-8 i miljøkonsekvensrapporten).

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at ophør af intensiv landbrugsdrift og etablering af beplantningsbæltet omkring stationsområdet vil medføre forbedrede muligheder for fødesøgning samt flere rastesteder inden for projektområdet for spidssnudet frø og stor vandsalamander.

Vandrende padder og stor vandsalamander

For alle arter af padder er der ved anlægsarbejder i det åbne land potentiel risiko for utilsigtede individdrab ved anlægsarbejder i det tidlige forår (primo marts - medio maj), hvor padderne vandrer til ynglevandhullerne eller i perioden ultimo juni til ultimo september, hvor padderne forlader vandhullerne. Der vil dermed potentielt kunne ske drab af individer i vandringsperioden, hvilket kan påvirke artens udbredelse i området, så den økologiske funktionalitet ikke kan opretholdes. Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at bygherre har vurderet, at paddevandring igennem projektområdet er minimal og kun vil have sporadisk karakter. Begrundelsen for denne vurdering er, at det kun er ID13S og ID15S samt fredskoven rundt om ID15S og fortidsminde ID10F, der indeholder karakter hvor padder kan yngle- og/eller raste. Der er ikke fundet bilag IV-padder inden for projektområdet.

Bygherre har vurderet, at disse potentielle påvirkninger fra anlægsarbejdet i forhold til stor vandsalamander og spidssnudet frø i ID13S umiddelbart nord for projektområdet dog vil blive undgået, da der forud for eventuelt anlægsarbejder i det tidlige forår vil blive opsat paddehegn mellem ID13S og stationens udvidelsesområde.

SGAV's vurdering

SGAV vurderer, at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngleområder i det naturlige udbredelsesområde for de paddearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV.

SGAV vurderer, at ved opsætning af paddehegn kan det undgås, at der sker individdrab som følge af anlægsfasen af projektet. Det fremgår af bygherres afværgeforanstaltninger nr. 3 hvordan paddehegnet skal opsættes, vedligeholdes og nedtages. For at sikre, at der ikke sker individdrab på padderne, stilles vilkår 5 om, at der før anlægsarbejdet påbegyndes skal opsættes paddehegn som angivet i Figur 5. For sikring af at paddehegnet er opsat som beskrevet i afværgeforanstaltningerne i afsnit 3, stilles vilkår 6 om, at senest 1 uge efter paddehegnet er opsat, skal der fremsendes billedokumentation for udformningen af hegnet til SGAV med GPS-position for billedet samt et kort med placering af alt opsat hegn, spande og paddehop. For at opretholde funktionaliteten af paddehegnet vurderer SGAV, at paddehegnet skal tilses mindst hver 14. dag i perioden 1. marts til 1. december, derfor stilles vilkår 7.

SGAV vurderer, at med det opsatte paddehegn omkring projektområdet, vil der ikke ske påvirkning af bestanden for spidssnudet frø eller stor vandsalamander, da bestandens primære yngle- og rasteområder ikke påvirkes, ligesom artens økologiske funktionalitet i vandringsperioderne sikres.

Markfirben

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at markfirben forekommer spredt i det meste af landet og findes på åbne, varme og solrige lokaliteter, heriblandt overdrev og heder. Yngle- og rasteområderne er ofte ved solbevendte skrånninger med veldræned, løse jordtyper med sparsom bevoksning. De nærmeste foreliggende oplysninger om registreringer af markfirben er ved Grydeå i nærheden af Lundgård, cirka 2,5 kilometer vest for projektområdet.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at markfirben, potentielt kan blive påvirket i forbindelse med anlægsarbejder hvor der sker arealinddragelse, der berører levesteder for markfirben, eller de kan blive skadet af kørsel med maskiner og lastbiler.

SGAV vurderer, at da markfirben ikke som padderne har sæsonbestemte vandringer mellem ynglesteder og levesteder på land, vil der derfor ikke væsentlig risiko for, at store dele af en bestand kan fanges inden for projektområdet. Projektet kan derfor kun medføre en væsentlig påvirkning af markfirben, hvis et levested bliver direkte berørt af anlægsarbejdet.

Der er jf. miljøkonsekvensrapporten ikke kendskab til forekomster af markfirben inden for projektområdet. Der er besigtiget to sten- og jorddiger og syv levende hegn, og der er ikke ved besigtigelserne vurderet egnet som yngle- og rasteområde for markfirben.

Der vil ikke forekomme påvirkninger i driftsfasen fra projektet, da udvidelsen af stationsanlægget etableres på dyrkede arealer og inde i fredskov uden påvirkning af markfirbens levesteder og hvor områderne ikke er egnede levesteder for markfirben.

SGAV, vurderer med baggrund i ovenstående, at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for markfirben, ligesom risiko for skade eller drab på enkeltindivider ikke kan forudses som en konsekvens af projektets gennemførelse. Der stilles ikke vilkår om afværgeforanstaltninger for så vidt angår beskyttelse af markfirben

Grøn mosaikguldsmed

Bygherre har i miljøkonsekvensrapporten oplyst, at den nærmeste registrering af grøn mosaikguldsmed er fra Frøjk Bæk, som ligger ca. 2,9 km nordøst for projektområdet. Grøn mosaikguldsmed yngler primært i vandhuller med vandplanten krebseklo, men kan i nogle tilfælde også benytte sig af andre planter som f.eks. gul åkande og dunhammer, selvom dette giver mindre overlevelsessucces for arten. Da der ikke er registreret forekomst af hverken krebseklo, gul åkande eller dunhammer i tilknytning til ID15S, så vurderes arten ikke at yngle inden for projektområdets afgrænsninger. ID13S er uden for projektområdet og påvirkes ikke af projektet. ID13S vil derfor opretholde sin økologiske funktionalitet som muligt yngleområde for grøn mosaikguldsmed.

SGAV vurderer i overensstemmelse med bygherres miljøkonsekvensrapport, at projektet ikke medfører påvirkning af områdets økologiske funktionalitet for grøn mosaikguldsmed, idet der ikke er yngleområde inden for projektområdet, samt at søen ID13S ikke vil blive berørt fysisk af projektet hverken i anlægs- eller driftsfasen.

Grøn kølleguldsmed

Bygherre har i miljøkonsekvensrapporten oplyst, at grøn kølleguldsmed er kendt fra Storeå ca. 2,6 km nordvest for projektområdet. Grøn kølleguldsmed er knyttet til større og relativt hurtigt strømmende vandløb, hvilket ikke findes inden for projektområdet.

SGAV vurderer, at projektet ikke påvirker evt. potentielle yngle- og rasteområder for grøn kølleguldsmed i det der ikke er vandløb inden for projektområdet eller i nærheden af projektområdet. Samlet vurderer SGAV, at projektet ikke vil medføre en påvirkning af områdets økologiske funktionalitet for grøn kølleguldsmed hverken i anlægs- eller driftsfasen.

Odder

Bygherre har oplyst, at odder er registeret ca. 2,7 km nordvest for projektområdet. Odder er primært knyttet til vandløb samt større søer og moseområder, hvor der er rigeligt med føde

samt tilstrækkelig med uforstyrrede arealer, hvor arten kan etablere sine huler. Bygherre vurderer, at sådanne arealer ikke findes indenfor projektområdet og da projektet ikke medfører aktiviteter, der kan påvirke naturområder i længere afstand fra projektområdet, så vil der ikke ske påvirkning af arten.

SGAV vurderer i lighed med bygherre, at idet projektet ikke ligger i direkte tilknytning til vandløb eller andre egnede levesteder for odder, vil projektet ikke medføre påvirkning af yngle- og rasteområder for arten hverken i anlægs- eller driftsfasen.

Bæver

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at bæver er registreret ca. 2,6 km syd for projektområdet. Bæver er primært knyttet til vandløb, større søer og lignende ferskvandsområder, hvor arten kan etablere sit bo. Sådanne arealer findes ikke indenfor projektområdet og da projektet ikke medfører aktiviteter, der kan påvirke naturområder i længere afstand fra projektområdet, så vil der ikke ske påvirkning af arten.

SGAV vurderer i lighed med bygherre, at idet projektet ikke ligger i direkte tilknytning til vandløb eller andre egnede levesteder for bæver, vil projektet ikke medføre påvirkning af yngle- og rasteområder for arten hverken i anlægs- eller driftsfasen.

Birkemus

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at birkemus er registreret ca. 2,5 km nordvest for projektområdet. Bygherre vurderer dog, at det ikke kan udelukkes, at arten også vil kunne træffes nærmere projektområdet. Birkemus er stedsnær og bevæger sig sjældent mere end 100 m fra sit yngle- og rastested. Birkemusen foretrækker levesteder med fugtige arealer med tilstødende tørre arealer til overvintring. Bygherre vurderer, at sådanne arealer ikke findes indenfor projektområdet eller indenfor 100 m af projektområdet og da projektet ikke medfører aktiviteter, der kan påvirke naturområder i længere afstand fra projektområdet, så vil der ikke ske påvirkning af arten.

SGAV vurderer i lighed med bygherre, at idet projektet ikke ligger i direkte tilknytning til fugtige arealer med tilstødende tørre arealer til overvintring af birkemusen, vil projektet ikke medføre påvirkning af yngle- og rasteområder for arten hverken i anlægs- eller driftsfasen.

Flagermus

Påvirkningen af flagermus gennemgås og vurderes i afsnit 7.4.1 og afsnit 7.4.2, i bygherrernes miljøkonsekvensrapport. Udvidelsen af Idomlund højspændingsstation medfører fældning af skoven i den østlige del af projektområdet. Der er ved besigtigelse vurderet, at ingen af træerne, der planlægges fældet indenfor projektområdet, udgør yngle- eller vinterrasteområde for flagermus. Dette skyldes, at ingen af træerne i området fremstår med sprækker, hulheder eller løs bark og dermed vurderer bygherre, at træerne ikke kan understøtte yngle- og/eller rasteforekomst af flagermus. Bygherre vurderer dog, at det ikke med sikkerhed kan udelukkes, at enkelte træer på dage med gunstige vejrforhold kan udgøre dagsrastesteder for enkeltindivider af flagermus, men forekomst heraf vurderes at være uden betydning for den økologiske funktionalitet af området.

Flagermus benytter, afhængig af art, bygninger og/eller træer med hulheder, spættehuller, løs bark m.v. som yngle- og rasteområder. Herudover benytter flagermus ledelinjer i landskabet såsom levende hegn, når de bevæger sig til og fra fourageringsområder. Bygherre har i miljøkonsekvensrapporten oplyst, at lignende træer - dvs. træer med mindre barkskader og/eller sprækker, der kan fungere som dagsrast for flagermus - vurderes at forekomme i vid udstræk-

ning uden for projektområdet i områdets øvrige træbevoksede arealer, herunder skovområderne mod øst og nord samt læhegn og småbiotoper i form af læhegn og andre træbevoksede arealer mod syd og vest. Projektområdet rummer ikke beboelseshuse eller anden form for byggeri, der kan være oplagte yngle- og/eller rastelokaliteter for bygningslevende arter ligesom realisering af projektet ikke forudsætter nedrivning af huse eller andre bygninger.

Af potentielle påvirkninger på flagermus kunne være arealinddragelse, forstyrrelse i form af færdsel og aktivitet, forstyrrelse i form af støj, samt fældning af træer.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der er blevet foretaget støjberegninger i forhold til naboboliger, det vurderes at der er tale om støjniveauer der ikke kan påvirke eller forstyrre flagermus, da støjen er relativt lille. Projektområdet består af agerjorder og eksisterende højspændingsstation, og udgør således ikke et vigtigt fourageringsområde for flagermus. Flagermusarter kan benytte søer og beplantningerne i udkanten af projektområdet til fouragering og da disse søer og beplantninger ikke påvirkes fysisk af projektområdet, vurderes dette fortsat at være muligt fremadrettet. Det fremgår ligeledes, at realisering af området ikke omfatter aktiviteter, der kan medføre individdrab af flagermus i anlægsfasen. Træer der ønskes fældet, som kan være potentielt dagsrast for flagermus, vil blive fældet i vinterperioden, hvor dagsrast ikke benyttes, eller om natten, hvor flagermus er ude at fouragere. Det vurderes således, at projektet ikke påvirker forekomst eller bestande af flagermus eller vil skade eller forringe områdets økologiske funktionalitet for flagermus.

SGAV er enig i bygherres vurdering og vurderer, at projektet kan gennemføres uden risiko for ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for flagermus og uden risiko for individdrab i anlægsfasen. SGAV vurderer dog, at for at sikre, at træerne som potentielt kan bruges som dagsrast fældes i vinterperioden, stilles vilkår 12 om at fældning af træer skal ske i vinterperioden 1. december til 1. marts.

Desuden vurderer SGAV, at fældning af træerne, som ikke har en høj kvalitet som yngle- eller rasteområder, og at der i det omkringliggende område samtidig er en rig forekomst af lignende træer, samt at da der ikke er mangel på lignende træer i området, og da der løbende opstår nye potentielle yngle- og rasteområder af denne type, vurderer SGAV, at områdets økologiske funktionalitet for flagermus ikke påvirkes ved fældningen af disse træer i anlægsfasen.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at bygherre vurderer, at områdets nuværende funktionalitet som fourageringsområde for flagermus vurderes, at blive forbedret ved en realisering af projektet (driftsfasen), da de tre nye beplantningsbælter med blandede træer og buske vil give anledning til en større insektproduktion end i dag. Ligeledes fremgår det at driftsfasen ikke omfatter aktiviteter, der kan medføre individdrab af flagermus, da flagermus er nataktive og kørsel i driftsfasen primært vil foregå i dagtimerne samt ved lav hastighed. Bygherre vurderer, at projektet ikke påvirker forekomst eller bestande af flagermus eller vil skade eller forringe områdets økologiske funktionalitet for nogen arter af flagermus i driftsfasen, samt at områdets økologiske funktionalitet for arter af flagermus opretholdes og forstærkes i driftsfasen.

SGAV vurderer i lighed med bygherre, at der ikke vil ske individdrab eller ske påvirkning af områdets økologiske funktionalitet i driftsfasen, idet der ikke i forbindelse med driftsfasen være på virkninger af yngle- eller rastelokaliteter.

8.1.3.2 Øvrige beskyttede arter

Det fremgår i miljøkonsekvensrapporten, at der er registreret flere fredede og rødlistede arter i en afstand på 3 km fra projektområdet. Disse er gennemgået i afsnit 7.3.5 i miljøkonsekvensrapporten. De er delt op i følgende:

- Padder og krybdyr
- Pattedyr
- Fugle
- Planter
- Insekter
- Fisk

Det fremgår, af miljøkonsekvensrapporten, at projektet potentielt vil kunne påvirke andre beskyttede og rødlistede arter end bilag IV-arter ved enten arealinddragelse, fældning af træer, forstyrrelser fra anlægsstøj og arbejdskørsel (menneskelig adfærd, støj og lys), samt at der kan være risiko for individdrab.

Nedenfor gennemgås de beskyttede arter i henholdsvis drifts- og anlægsfasen. Da der ikke er observeret planter, insekter eller fisk inden for projektområdet gennemgås disse ikke i nedenstående.

Driftsfasen

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at for både fugle, pattedyr og øvrige arter af krybdyr er der tale om almindelige arter fra det danske agerland – arter som alle er forstyrrelsestolerante. Midlertidig fortrængte arter i anlægsfasen forventes i helt overvejende omfang at genindvandre til området, i driftsfasen. SGAV er enig i bygherres vurderinger og har ikke yderligere at bemærke.

Anlægsfasen

Padder og krybdyr

Inden for projektområdet er der registreret følgende nationalt fredede padder og krybdyrarter: butsnudet frø, skrubtudse og lille vandsalamander. Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at egnede rasteområder for bilag IV-padder vurderes også egnede for disse tre arter.

Lille vandsalamander er observeret i søen ID13S (se Figur 4), butsnudet frø er observeret i søen ID13S og søen ID15S, mens skrubtudse er registreret i søen ID13S.

Paddernes yngleområde i søen ID15S påvirkes da udvidelse af højspændingsstationen medfører, at den nedlægges.

Bygherre har oplyst, at den eksisterende § 3-beskyttede sø (ID15S) ikke blive nedlagt i paddernes yngleperiode, for at undgå individdrab af fredede padder tilknyttet søen. Bygherre vurderer i miljøkonsekvensrapporten at den § 3-beskyttede sø kan nedlægges indenfor perioden oktober til januar uden risiko for at projektet vil medføre risiko for øget individdrab af padder. For at sikre, at der ikke sker væsentlig påvirkning af de nationalt fredede padder (butsnudet frø, skrubtudse og lille vandsalamander) stilles vilkår 11, som sikrer at den eksisterende sø (ID15S) ikke nedlægges i yngleperioden.

Bygherre vil forud for udvidelse af højspændingsstationen opsætte et paddehegn om hele projektområdet (se nærmere beskrivelse i miljøkonsekvensrapportens afsnit 7.5.3). Strækninger med paddehegn fremgår af Figur 5. For at sikre at alle individer af padder har forladt det indhegnede projektområde før anlægsarbejdet påbegyndes, vil paddehegnet være opsat min. 1 måned før anlægsarbejdet opstartes. I samme periode vil der blive suppleret med manuel udflytning af padder fra projektområdet.

Ved en manuel flytning, opsamles alle individer, der registreres inden for det hegnede projektområde og flyttes fra projektområdet. Denne øvelse gentages mindst to gange, eller indtil man ikke længere finder padde inden for projektområdet. Den manuelle flytning bør foregå i lune nætter, gerne med småregn, i medio maj.

SGAV vurderer, at ved opsætning af paddehegn kan det undgås, at der sker individdrab som følge af anlægsfasen af projektet. Det fremgår af bygherres afværgeforanstaltninger nr. 2 i afsnit 3 hvordan paddehegnet skal opsættes, vedligeholdes og nedtages. For at sikre, at der ikke sker individdrab på padderne, stilles vilkår 5 om, at der 1 måned før anlægsarbejdet påbegyndes skal opsættes paddehegn. For sikring af at paddehegnet er opsat som beskrevet i afværgeforanstaltningerne i afsnit 3, stilles vilkår 6 om, at senest 1 uge efter opsat paddehegn skal der fremsendes billedokumentation for udformningen af hegnet til SGAV med GPS-position for billedet samt et kort med placering af alt opsat hegn, spande og paddehop. For at opretholde funktionaliteten af paddehegnet vurderer SGAV, at paddehegnet skal tilses mindst hver 14. dag i perioden 1. marts til 1. december, derfor stilles vilkår 7.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at spandene ved paddehegnet bliver tjekket to gange dagligt for nedfaldne padde, både morgen (før kl. 9.00) og aften. For at sikre dette, stilles vilkår 8 om og samtidig vurderer SGAV, at der skal føres logbog herfor. Ifølge udkast til afgørelse om dispensation fra artsfredningsbekendtgørelsen (vedlagt som bilag 4) skal håndtering af padde, herunder æg, skal foretages af egnet personale, med ekspertise i arten/arterne.

Hvis der er faldet padde ned i spandene skal disse udsættes til, for arterne, egnede vandhuller som eksempelvis kunne være erstatningssøen eller sø ID13S, og der stilles derfor vilkår 9.

SGAV vurderer, at projektet fordrer dispensation fra artsfredningsbekendtgørelsen til at indfange og flytte individer af arterne butsnudet frø, skrubtudse og lille vandsalamander til erstatningssøen eller eksisterende sø ID13S. På den baggrund har SGAV udarbejdet nævnte udkast til dispensation (se bilag 4), der foruden bygherres miljøkonsekvensrapport udgør grundlaget for nærværende § 25-tilladelse efter miljøvurderingsloven. I dispensationen fremgår vilkår vedr. indsamling, udsætning og indrapportering.

SGAV vurderer, at dispensationen med de stillede vilkår og begrundelserne herfor sikrer, at vandrende enkeltindivider af padde ikke bliver dræbt i forbindelse med anlægsperioden. Som yderligere sikring for, at bygherre efterlever vilkårene stillet i dispensationen, stilles der i nærværende afgørelse vilkår 10 om, at bygherre skal udarbejde en procedure, der sikrer, at deres tilsynsførende samt entreprenører og personale i marken er bekendt med foranstaltningerne vilkårssat i dispensationen fra artsfredningsbekendtgørelsen.

SGAV vurderer, at projektet ikke medfører påvirkning af fredede padde eller krybdyr når de stillede vilkår iagttages f.eks ved anvendelse af paddehegn jf. vilkår 5-10, og dispensation fra artsfredningsbekendtgørelsen jf. bilag 4.

Pattedyr

Der er observeret hare og rådyr inden for projektområdet. SGAV vurderer, at der i jagt- og vildtforvaltningsloven⁸ er bestemmelser som sikrer beskyttelse af vildtbestande, særlig i yngletiden. SGAV stiller derfor ikke særlige vilkår hertil.

Fugle

Bygherre vurderer, at de væsentligste påvirkninger for fugle i forbindelse med anlægsaktiviteterne vurderes at være støj og menneskelig færdsel.

⁸ LBK nr 639 af 26/05/2023. Bekendtgørelse af lov om jagt og vildtforvaltning.

Af bygherres miljøkonsekvensrapport fremgår en oversigt over arter opført på fuglebeskyttelsesdirektivets bilag 1, der er listet i en afstand af 3 km fra projektområdet. Det drejer sig om hedelærke, rød glente, fiskeørn, havørn, hjejle, isfugl, mosehornugle og sangsvane. Derudover er der en række arter angivet på artikel 4, stk. 2.

Af bygherres miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at flere af de fugle, der er listet i en afstand af 3 km fra projektområdet vurderes alene som værende overflyvende for området eller tilfældigt forekommende i forbindelse med træk.

Bygherre vurderer, at anlægsarbejdet ikke vil medføre væsentlig påvirkning af trækfugle, idet der findes andre egnede raste- og fourageringsområder uden for projektområdet. SGAV er enig i bygherres betragtninger og vurderer på den baggrund, at projektet ikke vil påvirke trækfugle, deres overnatningspladser og raste- og fourageringsområder væsentligt.

Bygherre vurderer, at projektområdet ikke er egnet til at være yngle- eller rasteområde for fugle. Da der er tale om anlægsaktiviteter af relativ kortvarig karakter, vurderes støjpåvirkninger i forbindelse med projektet ikke at medføre at ynglende fugle forekommende i eller nær projektområdet vil opgive deres yngleforsøg.

Bygherre har beskrevet, at såfremt der indenfor projektområdet forekomme træer med fugle-reder, så vil disse ikke blive fældet i fuglenes yngletid, ligesom hule træer eller træer med spættehuller ikke vil blive fældet i perioden 1. november til 31. august. Ligeledes fremgår det, at da fældning af læhegn samt fredskov i relation til stationsanlægget vil ske uden for fuglenes primære yngleperiode 15. marts – 15. juli, vurderes projektets påvirkning af fugle at være lille.

SGAV vurderer i lighed med bygherres miljøkonsekvensrapport, at projektet ikke medfører væsentlig påvirkning af ynglende fugle eller trækfugle i hverken anlægs- eller driftsfasen.

8.2 Natura 2000-områder og beskyttede arter

Miljøkonsekvensrapporten indeholder en vurdering af projektet i forhold til beskyttelseshensynene i de Natura 2000-områder, der ligger i nærheden af projektet og som potentielt vil kunne påvirkes heraf.

Det behandlede Natura 2000-område er:

13. Natura 2000-område nr. 64 (N64): Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede. Natura 2000-området udgøres af habitatområde H57, "*Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø*", og H225, "*Idom Å og Ormstrup Hede*".

Bygherre har i miljøkonsekvensrapporten vurderet at øvrige Natura 2000-områder, grundet projektområdets karakter og afstand hertil (min. 13 km) samt de potentielle påvirkninger, som projektet vil medføre, ikke at blive påvirket af den planlagte anlæg af højspændingsstationen.

Projektet berører ikke Natura 2000-områder direkte, idet der ikke er sammenfald mellem projektområdet og udpegede Natura 2000-områder. Der er ligeledes ikke hydrologisk forbindelse mellem projektområdet og Natura 2000-områder.

SGAV's vurdering

SGAV kan tilslutte sig bygherres afgrænsning af det udvalgte Natura 2000-område, der potentielt kan påvirkes af projektet.

8.2.1 Potentielle påvirkninger

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at påvirkninger fra projektets anlægsfase omfatter anlægsstøj, midlertidige og permanente (lokale) arealinddragelser, nedlægning af § 3-sø og fældning af fredskov. Bygherre vurderer, at det gælder for de nævnte påvirkninger, at deres influensområder er begrænset til et mindre område i eller umiddelbart omkring projektområdet, hvorfor en væsentlig påvirkning af habitatarter og habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget for mere fjerntliggende Natura 2000-områder, beliggende flere kilometer fra projektområdet, med sikkerhed kan afvises.

Idet vand fra stationen i driftsfasen bortledes ved nedsivning, vil der ikke ske udledning til recipient med efterfølgende potentiel påvirkning af overfladevand herunder afledte påvirkninger af Natura 2000-området.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten at en påvirkning af fugle på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområder i denne afstand (min. 13 km) at kunne afvises. Dette skyldes, at projektområdet, der udgøres af markarealer i omdrift, læhegn samt relativt ung produktions-skov, ikke udgør egnet yngleområde for nogle af de ynglefugle, der forekommer på udpegningsområdet for disse fuglebeskyttelsesområder ligesom projektområdet ikke vurderes at udgøre væsentligt rasteområde for trækfugle. Det kan ikke udelukkes, at der kan forekomme trækfugle, f.eks. i form af svaner og gæs, der vil benytte markarealer i eller nær projektområdet i forbindelse med fouragering, men da der både indenfor samt udenfor de respektive fuglebeskyttelsesområder forekommer mange lignende arealer, som fuglene kan fortrække til og benytte sig af, så vurderes projektområdet at være uden betydning for forekomst af disse arter. En væsentlig påvirkning af fugle på udpegningsgrundlaget for nærmeste og mere fjerntliggende fuglebeskyttelsesområder kan således på forhånd afvises.

SGAV's vurdering

SGAV kan tilslutte sig bygherres vurdering af, hvilke potentielle påvirkninger projektet kan medføre samt afgrænsningen af det Natura 2000-område, der skal vurderes i forhold hertil.

8.2.2 Væsentlighedsvurdering

I bygherres miljøkonsekvensrapport er der foretaget en væsentlighedsvurdering efter habitatreglerne for Natura 2000-området N64.

På baggrund af den gennemførte væsentlighedsvurdering er det i rapporten konkluderet, at der uden anvendelse af afhjælpende foranstaltninger kan udelukkes en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlagene for N64. På den baggrund er der derfor ikke udarbejdet en habitatkonsekvensvurdering for Natura 2000-området N64.

8.2.3 Natura 2000-område N64: Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede.

Natura 2000-området er specielt udpeget for at beskytte de store arealer med indlandsklit, tør og våd hede samt enekrat.

Habitatområdet H57 ligger ved Idom og strækker sig til Storeå og ned til Vind Kirkeby i Holstebro Kommune. Habitatområdet har et samlet areal på ca. 499 ha.

Habitatområde H225 dækker et større område, der er fordelt på flere delområder. Delområderne ligger indenfor Holstebro Kommune og har et samlet areal på ca. 2.952 ha.

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport at der ved realisering af projektet ikke vil blive inddraget arealer, som ligger inden for Natura 2000-området. Der vil ikke komme ændringer i de hydrauliske og afvandingsmæssige forhold i de lavbundsområder, der ligger i tilknytning til højspændingsstationen ligesom der ikke vil ske udledning eller emission af stoffer, der vil kunne påvirke naturtyper i længere afstand fra projektområdet. Således vil der ikke ske væsentlige negative påvirkninger af naturtyper på udpegningsgrundlaget for habitat-område H57 og H225.

Overordnet beskrivelse og udpegningsgrundlagene for nævnte habitatområder fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport. SGAV henviser hertil.

SGAV's vurdering

Af bygherres miljøkonsekvensrapport kan det på baggrund af en væsentlighedsvurdering konkluderes, at der kan udelukkes en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget. SGAV er enig i disse betragtninger og vurderinger.

Bygherre har ikke oplysninger om andre planer eller projekter, der kan medføre kumulative påvirkninger på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område N64. SGAV har ikke yderligere oplysninger og vurderer samlet, at projektet ikke vil påvirke naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for N64, og dermed ikke hindre, at der kan opnås gunstig bevaringsstatus for arterne og naturtyperne hvorved målsætningerne for området og dets integritet ikke påvirkes.

9. Grundvand

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for grundvandsforekomster, som projektområdet berører, samt disses nuværende kemiske- og kvantitative tilstand, iht. vandområdeplanerne 2021-2027, samt i genbesøget af vandområdeplan 2021-2027.

Projektområdet ligger inden for to regionale og to dybe grundvandsforekomster. De tre af grundvandsforekomsterne er i god kvantitativ og kemisk tilstand, mens den ene regionale grundvandsforekomst er i god kvantitativ tilstand, men ringe kemisk tilstand på grund af pesticider.

Af rapporten fremgår, at projektområdet ligger i et område med drikkevandsinteresser (OD), men berører ikke områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD), Følsomme indvindingsområder, Boringsnære beskyttelsesområde (BNBO) eller indvindingsoplande. Projektområdet er ikke omfattet af indsatsplan. Ligeledes er en stor afstand (ca. 250 m) til nærmeste boring og ca. 2 km til nærmeste boringsnære beskyttelsesområde (BNBO).

Anlægsfase

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at i anlægsfasen kan der være behov for at kunne tørholde udgravninger til fundamenter, kabler, ledninger og lignende. På det aktuelle område vil der kun blive gravet til 2 m under terræn, hvilket højst vurderes at medføre en vandstand i udgravningen på ca. 0,5 m afhængigt af årstid og placering på området, hvilket af bygherre ikke vurderes, at medføre en påvirkning på grundvandsforekomsternes kvantitative tilstand. Hvis der skal forekomme bortpumpning af vand fra udgravninger vil det udledes til terræn til nedsivning indenfor projektområdet og til samme grundvandsmagasin.

Regnvandet håndteres inden for projektområdet ved nedsivning til grundvandet, enten fra terræn eller via lokal afledning af regnvand (LAR-løsninger). Ved nedsivning til samme forekomst påvirkes grundvandet ikke, da der netto ikke fjernes noget grundvand.

SGAV er enig i bygherres vurdering af, at der ikke vil ske en forringelse af den kvantitative tilstand af grundvandet, idet det er oplyst, at der vil ske nedsivning til samme forekomst og da eventuelle vandmængder ved tørholdelse af udgravning vil være små.

Det fremgår af rapporten, at de dybe grundvandsforekomster under stationsområdet har ringe kemisk tilstand på grund af pesticider. Ved anlægsarbejde kan der være risiko for spild af brændstoffer og hydraulikolie fra entreprenørmaskiner, som potentielt kan nedsive til grundvandet. Oplag af brændstof til entreprenørmaskiner og lignende vil ske på befæstede arealer og/eller i spildbakker, hvorved risikoen for forurening af grundvandet minimeres, hvis der sker uheld.

SGAV vurderer på baggrund af ovenstående og i lighed med bygherre, at den kemiske tilstand af grundvandsforekomsterne i anlægsfasen ikke forringes som følge af projektet eller at de fastsatte miljømål ikke kan opnås.

I forbindelse med projektet skal der etableres en erstatningssø (se nærmere beskrivelse i afsnit 8.1.1 og i afsnit 3, afværgeforanstaltning 1). Af miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at bygherre vurderer, at etableringen ikke vil medføre nogen påvirkninger af grundvandet, idet interaktionen med grundvandet vurderes, at være den samme som i den sø, der skal erstattes. SGAV er enig med bygherre heri.

Driftsfase

Af bygherres miljøkonsekvensrapport fremgår det, at i driftsfasen vil der ikke forekomme aktiviteter, der påvirker grundvandet direkte. Det er oplyst, at transformere og kompenseringsspoler indeholder olie til elektrisk isolation og køling, som ved udslip potentielt kan nedsive til grundvandet. Transformerne og kompenseringsspolerne etableres med tætte opsamlingskar, som kan rumme den mængde olie, som de indeholder. Ved akut haveri er det muligt at opsamle al olien. I den daglige drift opsamles regnvand i karret. Regnvandet fra opsamlingskar omkring kompenseringsspoler og transformere, blive opsamlet og ledes via sandfang og olieudskillere i rør til nedsivningsbassiner syd for projektområdet. Nedsivningsbassinerne er etableret i forbindelse med et igangværende projekt for nyt højspændingsanlæg (Thor anlæg), syd for området. Ved eventuel haveri lukker udskilleren, hvorved al olien tilbageholdes i opsamlingskaret, og der afgives samtidig alarm til kontrolrummet hos Energinet.

SGAV vurderer, at de i miljøkonsekvensrapportens beskrevne tiltag til reduktion af risiko for udslip af olieholdige væsker som opsamlingskar i tilstrækkelig størrelse og alarm ved olieudslip kan sikre, at grundvandsforekomstens kvalitet ikke påvirkes væsentligt.

Af miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at der ikke vil ske afsmitning af stoffer, der kan påvirke grundvandet og der vil ikke blive anvendt pesticider eller gødning på stationsområdet i driftsfasen. En del af det nye areal, som tidligere har været landbrugsjord, stopper brugen af pesticider og gødskning på arealet og det vil have en positiv indvirkning på grundvandsforekomsterne.

På baggrund af ovenstående vurderer SGAV, at driften af stationen ikke vil medføre påvirkning af grundvandsforekomsterne i driftsfasen, idet der ikke anvendes pesticider i den almindelige drift og der ikke vil ske afsmitning af stoffer fra anlægget.

Ligeledes vurderer bygherre i miljøkonsekvensrapporten at projektet ikke vurderes at påvirke almene eller private drikkevandsinteresser, da der er stor afstand til drikkevandsoplande og borer.

SGAV vurderer på baggrund af miljøkonsekvensrapportens oplysninger samt ovenstående vurderinger, at projektet ikke vil påvirke hverken kvantiteten eller kvaliteten af de regionale og

dybe grundvandsforekomster. Dermed vil projektet ikke medføre påvirkning på hverken almen eller privat drikkevandsindvinding.

10. Overfladevand

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at i anlægsfasen kan jordarbejder i form af f.eks. udgravning til fundamenter, omlægning og etablering af interne veje, terrænbearbejdning i forbindelse med etablering af jordvolde, lokal afledning af regnvand (LAR-løsninger) mv. påvirke afstrømning og/eller udledning af regnvand, hvilket potentielt kan påvirke overfladevandforekomster, der fungerer som recipienter for regnvandet.

I driftsfasen kan en forøgelse af befæstelsesgraden i området øge mængden af regnvand, der skal håndteres inden for projektområdet. Dette kan ligeledes påvirke afstrømning og/eller udledning af regnvand og derved potentielt påvirke overfladevandforekomster, der fungerer som recipienter for regnvandet.

Vandløb, søer og kystvande

Bygherre har i miljøkonsekvensrapporten redegjort for, at projektområdet ligger inden for vandoplandet til Storåen, der løber ca. 1 km nord for projektområdet. Nærmeste målsatte vandløb er et tilløb til Storåen (06600), ca. 500 m nordvest for projektområdet. Nærmeste målsatte sø er Holstebro Vandkraftsø (ID 429), der ligger øst for Holstebro og er en del af Storåsystemet. Søen er beliggende opstrøms tilløb til Storå. Storå udmunder i kystområde Nisum Fjord, Felsted Kog (ID 131). Der er ingen målsatte søer nedstrøms tilløb til Storå.

Bygherre har redegjort for vandløbenes typologi, den samlede økologiske tilstand, tilstanden for hvert af de økologiske kvalitetselementer for vandløb, sø og kystvand iht. vandområdeplanerne 2021-2027, samt i genbesøget af vandområdeplan 2021-2027. Desuden har bygherre redegjort for den kemiske tilstand samt tilstanden for nationalt specifikke stoffer iht. vandområdeplanerne 2021-2027 samt i genbesøget af vandområdeplan 2021-2027.

Der er i miljøkonsekvensrapporten redegjort for vandområder (vandløb og kystvand) beliggende nedstrøms vandløbet og for sø beliggende opstrøms vandløbet tilløb til Storå.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at i forbindelse med anlægsarbejdet vil der ske nedsivning af regnvand fra graveområder og byggeplads til terræn hvilket ikke vil give anledning til afstrømning og/eller udledning til overfladevandforekomster. I driftsfasen kan en forøgelse af befæstelsesgraden i området øge mængden af regnvand, der skal håndteres inden for projektområdet. Dette kan ligeledes påvirke afstrømning og/eller udledning af regnvand og derved potentielt påvirke overfladevandforekomster, der fungerer som recipienter for regnvandet. Overfladevand fra interne veje opsamles i nedsivningsgrøfter/trug. Herfra vil vandet enten nedsive eller blive ledt til nedsivningsbassinerne syd for projektområdet.

Bygherre har i miljøkonsekvensrapporten oplyst, at størstedelen af projektområdet ligger inden for et mindre lokalt vandopland, hvorfra der ikke afstrømmer eller udledes vand til målsatte overfladevandforekomster. Overfladevandet i dette vandopland strømmer til en større lavning syd for projektområdet, hvorfra det nedsiver.

Overfladevand fra de øvrige dele af projektområdet (mindre arealer i henholdsvis det nordvestlige og nordøstlige hjørne) strømmer henholdsvis vest og øst ud af projektområdet og herfra videre mod Storåen. Eventuel afstrømning fra den del af projektområdet, der ligger inden for vandoplandet til Storåen, vurderes af bygherre ikke at ville medføre betydende påvirkning af Storåen som recipient, da tilløb til Storåen (06600), er beliggende ca. 500 m nordvest for projektområdet og der dermed ikke er nogen direkte hydrologisk forbindelse. Bygherre vurderer

dermed at der ikke vil ske udledning til recipienter (herunder vandløb) under hverken anlægs- eller driftsfasen.

SGAV's vurdering

SGAV er enig i bygherres konklusioner og vurderer, at projektet hverken i anlægs- eller driftsfasen har direkte hydrologisk forbindelse til vandløbene, og der dermed ikke vil være nogen påvirkning med sediment samt at der ikke vil blive anvendt gødning, sprøjtemidler eller andre miljøfarlige forurenende stoffer inden for projektområdet. Med baggrund i ovenstående vurderer SGAV, at projektet ikke vil medføre en ændring i tilstandsklassen for vandløbenes kvalitets-elementer, eller at der vil ske forringelse af den kemiske tilstand eller tilstanden for nationalt specifikke stoffer eller forhindre målopfyldelse i hverken det nærmeste målsatte vandløb Storåen (06600) eller nedstrøms liggende målsatte vandløb, søer og kystvande.

Samlet vurderer SGAV, at projektet ikke er i uoverensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 89. Dermed vurderes det ikke at medføre en væsentlig påvirkning af overfladevand forekomster.

11. Havstrategi

Kystområde Nissum Fjord, Felsted Kog (ID 131) ligger i hovedfarvandsområde Nordsøen (ID 1).

SGAV vurderer, at projektet ikke vil påvirke muligheden for, at der opnås god miljøtilstand i Nordsøens økosystem. Dette begrundes i, at projektet ikke tilfører forurenende stoffer til området, hverken i anlægs- eller driftsfase. Projektet sker på land og medfører ikke direkte eller indirekte påvirkninger på havmiljøet. SGAV vurderer med baggrund i ovenstående, at projektet, hverken i anlægs- eller driftsfasen, er til hinder for målopfyldelse af Danmarks havstrategi, idet projektet ikke har væsentlig påvirkning for strategiens deskriptorer og dermed ikke hindrer god miljøtilstand i havets økosystemer, jf. lov om havstrategi¹⁰.

12. Trafik

Projektet kan i anlægsfasen forventes at medføre påvirkning af trafikafviklingen og trafiksikkerheden i forbindelse med udvidelsen af højspændingsstation.

I bygherres miljøkonsekvensrapport er der redegjort for eksisterende forhold i området hvor udvidelse af Idomlund højspændingsstation skal ske.

Der er adgang til området fra Idomlundvej. Adgangen til Idomlundvej er fra Ringkøbingvej. Idomlundvej er en kommunevej og Ringkøbingvej er en statsvej. I anlægsfasen forventes der at være en lastbiltrafik på ca. 20-40 til/frakørsler pr. dag i store dele af anlægsperioden. Dette svarer til, at trafikken på Idomlundvej stiger med 4-8 % og 1-2 % på Ringkøbingvej på dage med maksimal trafik til byggepladsen. Trafikken forventes højest i den første del af anlægsperioden på op til 2 år.

Den første del af anlægsperioden består af bygge- og anlægsfasen som indeholder jord- og terrænarbejder, betonkonstruktioner og etablering af bygning. Her er der størst aktivitet og til- og

⁹ BEK nr. 797 af 13/06/2023. Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

¹⁰ LBK nr 123 af 01/02/2024. Bekendtgørelse om lov om havstrategi (Havstrategiloven).

frakørsel med tunge køretøjer. Perioden varer omkring 10-12 mdr. Den anden del af anlægsperioden består af installation af høj og lavspændingskomponenter samt ledningsinstallation, hvor mængden af til- og frakørslerne er af mindre. Perioden varer ligeledes 10-12 mdr.

På baggrund af det i miljøkonsekvensrapporten oplyste vurderer SGAV, at den øgede trafikbelastning på Idomlundvej og Ringkøbingvej i anlægsfasen ikke vil medføre væsentlig påvirkning hverken af trafikbelastningen eller naboer, idet trafikmængden kun forøges med 4-8 % på Idomlundvej og 1-2 % på Ringkøbingvej.

Bygherre vurderer, at på strækningen fra projektområdet ad Idomlundvej til Ringkøbingvej er en kort strækning, hvor der alene passerer 5-6 ejendomme, hvoraf flere er mindre erhverv/landbrug. Bygherre vurderer samlet at påvirkning af trafiksikkerheden på Idomlundvej i forbindelse med anlægsfasen er lille.

SGAVs vurdering

Anlægsfasen

SGAV vurderer, at den øgede trafik som følge af transport af maskiner, materialer og råstoffer medfører en mindre påvirkning for naboer og trafikafviklingen på Idomlundvej samt på trafiksikkerheden, herunder bløde trafikanter. Idomlundvej er smal og forholdene for bløde trafikanter er dårlige, idet der ikke er et separat areal til gående og cyklister. På Ringkøbingvej er der en cykelsti, som er adskilt fra kørebanen. Med baggrund i at der alene passerer få ejendomme på Idomlundvej og idet der er en markering på vejen ved krydset mellem Idomlundvej og Ringkøbingvej med oplysning om krydsende cyklister, vurderer SGAV, at de tunge køretøjer hermed gøres opmærksom på de bløde trafikanter (herunder cyklister). SGAV vurderer hermed at den samlede påvirkning af trafiksikkerheden på Idomlundvej er lille.

SGAV gør opmærksom på, at eventuelle særtransporter i forbindelse med anlægsarbejdet, skal tillades særskilt af politiet. I forhold til standen af offentlige veje, er det vejmyndighedens ansvar at holde sine offentlige veje i den stand, som trafikens art og størrelse kræver.

Der er i bygherres miljøkonsekvensrapport angivet at der kan være kumulative effekter fra etablering af ny koblingsstation umiddelbart vest for projektområdet, da der kan ske et sammenfald i tidspunktet for etablering af den nye koblingsstation og udvidelse af Idomlund højspændingsstation. Det fremgår, at den forventede belastning på 20-40 til/frakørsler pr. dag af store køretøjer vil blive forøget med yderligere 5-10 lastbilture pr. dag. Bygherre vurderer, at det ikke vil påvirke trafikafviklingen eller trafiksikkerheden i væsentligt omfang. Derudover vil realisering af ny Energipark ved Idomlund sammen med udvidelsen af højspændingsstationen medføre kumulative effekter på trafikken, hvis den realiseres. Da det ikke fremgår nærmere fysiske rammer for Energiparken kan trafikken ikke vurderes mere konkret.

SGAV er enig med bygherres vurdering og stiller på den baggrund ikke yderligere vilkår til forholdet.

Driftsfasen

Bygherre har i miljøkonsekvensrapporten oplyst, at der kun kommer ubetydelig trafik i driftsfasen. Det fremgår af afgrænsningen af projektet, at servicetilsyn med selve stationen er i driftsfasen begrænset til få gange pr. uge. Herudover vil der ca. en gang om dagen forekomme kørsel til stationens parkeringsplads med mindre køretøjer i forbindelse med eftersyn af hegn, rengøring, græsklipning mv. Trafik i driftsfasen vil have omtrent samme omfang i dag og vurderes ikke at medføre væsentlige påvirkninger af det omgivende miljø.

SGAV er enig med bygherres vurdering i, at der kun kommer ubetydelig trafik i driftsfasen og stiller på den baggrund ikke vilkår til forholdet.

13. Støj

Anlægsfasen

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at der i anlægsfasen vil foregå en række anlægsaktiviteter, som kan give støjpåvirkninger ved de nærmeste boliger. Støjpåvirkningerne vil forekomme fra forskellige maskiner og vil foregå i forskellige perioder af anlægsfasen, hvorfor typen og omfanget af støj vil variere.

Holstebro Kommune har en gældende forskrift for regulering af støj fra anlægsarbejder. Da Holstebro Kommunes forskrift ikke indeholder støjgrænser, er der ved vurderingen af anlægsstøjen taget udgangspunkt i de "normale" støjvilkår man ser i andre kommuner, svarende til en støjgrænse på 70 dB for hverdage mellem kl. 07-18 og lørdage kl. 07-14, samt 40 dB i andre tidsrum.

I bygherres miljøkonsekvensrapport er det oplyst, at anlægsarbejdet udelukkende vil finde sted mandag-fredag (hverdage) i tidsrummet 07.00-18.00 og for særligt støjende aktiviteter mandag-fredag (hverdage) i tidsrummet kl. 08-00-18.00, hvilket svarer til Holstebro Kommunes regulativ ("*Forskrift for midlertidigt bygge- og anlægsarbejder*")¹¹.

Der er i miljøkonsekvensrapporten udført støjberegninger af forskellige aktiviteter. Støjberegningerne i bygherres miljøkonsekvensrapport viser, at støjbidraget i anlægsfasen på de nærmeste boliger ligger mellem 34-45 dB hverdage mellem kl. 07.00-18.00. Nærmeste bolig er ca. 240 meter fra projektområdet.

Den beregnede støjbelastning ved nabobeboelser er under 70 dB(A) og dermed langt under det støjniveau, der normalt tillades for midlertidige, støjende anlægsarbejder. SGAV tillægger det betydning, at anlægsarbejdet trods lang varighed udføres inden for de i miljøkonsekvensrapporten anførte tidsrum, der ikke omfatter arbejde i aften-/natperioden. På den baggrund vurderer SGAV, at anlægsarbejdet ved udvidelse af højspændingsstation Idomlund ikke medfører væsentlig støjpåvirkning af omkringboende i anlægsfasen. Endvidere vurderer SGAV, at den begrænsede trafikforøgelse ikke vil medføre væsentlige støjgener for omkringboende.

Driftsfase

I driftsfasen vil der genereres støj fra højspændingsstationen. Bygherre har i miljøkonsekvensrapporten foretaget beregning af støj som følge af projektet i driftsfasen. Der er indsat beregningspunkter ved de fire nærmeste boliger, som alle kan karakteriseres som enkeltliggende boliger i det åbne land, hvor grænseværdien er 55/45/40 dB for henholdsvis dag/aften/nat.

Af de udførte støjberegninger i miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at de vejledende støjgrænser fastsat i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder" er overholdt ved almindelig drift af stationen, der er i drift hele døgnet. Det beregnede, højeste støjniveau ved nærmeste nabo er 28,7 dB om natten (kl. 22-07) (worst case situation) og vil selv med et tillæg på +5 dB overholde støjgrænseværdien på 40 dB.

SGAV vurderer på baggrund af miljøkonsekvensrapporten og de udførte beregninger, at støjbidraget fra udvidelse af Idomlund højspændingsstation kan overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser på alle tidspunkter af døgnet. De vejledende støjgrænser anvendes dog som sammenligningsgrundlag. Driften af stationen vurderes dermed ikke at medføre væsentlige påvirkninger af omgivelserne med støj. Der stilles ikke vilkår til forholdet.

¹¹ <https://www.holstebro.dk/midlertidig-aktivitet>

Det er en forudsætning for nærværende tilladelse, at arten af komponenter, antallet, typen og kildestyrken herfra ikke ændres ved projektets udførelse. Såfremt der sker ændringer heri, betragter SGAV det som en ændring til projektet, der skal behandles efter miljøvurderingsreglerne. Det er Holstebro Kommune, der er tilsynsmyndighed på Idomlund højspændingsstationen, og kan meddele påbud om driften af anlægget og derved regulere støjen i driftsfasen i henhold til Miljøbeskyttelseslovens § 42.

Kumulative forhold

Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at i forhold til støj i driftsfasen kan der være kumulative påvirkninger fra de eksisterende vindmøller vest for projektområdet og den eksisterende Ringkøbingvej syd for projektområdet. Desuden kan der være kumulative effekter med den planlagte koblingsstation umiddelbart vest for projektområdet hvis denne realiseres. Herudover kan der i nærheden af luftbårne højspændingsledninger i området forekomme såkaldt koronastøj (kan opstå på grund af elektrisk udladning og luftbevægelse i nærheden af ledningerne) og periodevist kan der desuden forekomme støj fra øvelsesterrænet syd for Ringkøbingvej.

Vindmøllestøj reguleres særskilt og det er vindmølleejeren, der har ansvar for, at overholde grænseværdier for vindmøllestøj til omgivelserne. Ligeledes vil Ringkøbingvej syd for projektområdet afkaste støj som kumulativt forekommer samtidig med støj fra højspændingsstationen. Bygherre vurderer, at idet påvirkningen fra højspændingsstationen ved boligerne i sig selv vurderes at være af ubetydeligt omfang, vurderes det at kumulative støjgener som følge af udvidelsen at have ubetydelig påvirkning af omgivelserne i forhold til vindmøllestøj og støj fra Ringkøbingvej. SGAV er enig i bygherres vurdering for så vidt angår vindmøllestøj og støj fra Ringkøbingvej.

Projektet omfatter ikke etablering af nye luftledninger, men eventuel koronastøj fra eksisterende luftledninger i området kan kumulativt forekomme samtidig med støj fra højspændingsstationen. Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at på grund af afstandene fra højspændingsstationen til de nærmeste boliger, og idet påvirkningen fra højspændingsstationen ved boligerne i sig selv vil være af et ubetydeligt omfang, vurderes eventuelle kumulative støjgener med koronastøj fra luftledninger i området som følge af stationsudvidelsen at have en ubetydelig påvirkning af omgivelserne. SGAV er enig i bygherres vurdering.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der i driftsfasen kan være støjmæssig kumulativ effekt, hvis den nye koblingsstation realiseres vest for Idomlund højspændingsstation, da de to anlæg vil komme til at ligge ved siden af hinanden. Det fremgår af bygherres miljøkonsekvensrapport, at på grund af afstanden fra højspændingsstationen til de nærmeste boliger, og idet påvirkningen fra højspændingsstationen ved boligerne i sig selv er beregnet til at være af et ubetydeligt omfang, vurderes eventuelle kumulative støjgener med den nye koblingsstation som følge af stationsudvidelsen at have en ubetydelig påvirkning af omgivelserne. SGAV er enig i bygherres vurdering.

I forhold til eventuelle kumulative effekter fra Energipark Idomlund er der ikke fastsat nærmere fysiske rammer for energiparken, og derfor kan påvirkningen fra støj ikke vurderes mere konkret på nuværende tidspunkt. SGAV er enig i bygherres vurdering.

14. Overvågning

Når projektet gennemføres med de stillede vilkår vurderer SGAV, at det ikke vil have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet. Der stilles derfor ikke vilkår om overvågning.

15. Offentliggørelse

Afgørelsen om at meddele § 25-tilladelse inkl. bilag vil blive offentliggjort på Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAVs) hjemmeside (www.SGAV.dk) den xx-xx-20xx.

16. Klagevejledning

En § 25-tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden for 3 år, efter at den er meddelt, jf. Miljøvurderingsloven § 39.

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af enhver med retlig interesse i sagens udfald samt af landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer, jf. miljøvurderingslovens § 50.

Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr, som er på 900 kr. for private og 1800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Du kan læse mere om gebyrordningen og klage på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside (www.naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest fire uger efter offentliggørelsen af afgørelsen dvs. den #dato [Annoncedato+4 uger - Bemærk at en klagefrist ikke kan udløbe på en lørdag eller helligdag. Den skal i så fald forlænges til den førstkommande hverdag.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø af afgørelse kan indbringes for domstolene inden 6 måneder fra afgørelsens offentliggørelse.

§ 25-tilladelse

Udvidelse af 400 kV Station Idomlund

Høringsudkast

Styrelsen for Grøn
Arealomlægning og Vandmiljø
Lerchesgade 35
5000 Odense C